

OPINNÄYTETYÖ

Kestävää kehitystä yhdistystoiminnassa
Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistys ry

Lähiluonto2021 -hankkeen tuotoksia ja tuloksia

Tanja Terho

Yhteisöpedagogi AMK
(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika
5/2022

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogi AMK

Tekijät: Tanja Terho

Opinnäytetyön nimi: Kestävää kehitystä yhdistystoiminnassa – Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistys ry: Lähiluonto2021 -hankkeen tuloksia ja tuotoksia

Sivumäärä: 51 ja 4 liitesivua

Työn ohjaaja: Annikki Kluukeri

Työn tilaaja: Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistys ry

Tässä opinnäytetyössä käsiteltiin kestävästä kehityksestä, joka on aiheena hyvin ajankohtainen ja tärkeä koskettaen yhteiskunnan kaikkia sektoreita. Pääosin laadullinen toimintatutkimus toteutettiin Lähiluonto2021 -hankkeen parissa. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistys ry sai vuoden kestäneelle hankkeelle rahoituksen European Green Capital 2021 -organisaation kautta. Tutkimusta tehtiin hankkeen myötä toteutetuissa kohtaamispaikoissa, joita olivat puistoperhekahvilat, monikulttuurinen perhekahvila sekä alakoululaisten luontokerhot.

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miten hyvin kestävä kehityksen teemoja ja ympäristötietoutta onnistuttiin tuomaan osaksi yhdistyksen kohtaamispaikkatoimintaa. Tietoa kerättiin osallistuvan havainnoinnin keinoin sekä kyselyjen avulla toimintaan osallistuneilta ihmisiltä. Kestävää kehitystä käsiteltiin sen kolmen osa-alueen valossa, sosiaalinen/kulttuurinen, ekologinen ja taloudellinen kestävyys.

Myös verkostotyö ja verkostoituminen ovat ajankohtaisia ja korostuneita teemoja tämän päivän työelämässä. Toisena tutkimusaiheena selvitettiin yhteistyöverkoston merkitystä Lähiluonto2021 -hankkeen toteutumisessa. Hankkeesta tehty prosessikuvaus ja yhteistyötahoille suunnattu kysely toimivat tutkimusaineistona.

Nykypäivän maailmassa yhä useampi taho joutuu pohtimaan toimintaansa kestävä kehityksen osa-alueiden valossa. Aiheen käsittely ja siitä tehtävät selvitykset ja ympäristösitoumukset alkavat olla jo melko yleisiä eri toimijoiden arjessa. Tehdyssä tutkimuksessa esiin tulleet teemat toimivat hyvänä esimerkkinä pienen yhdistyksen panoksesta koko maailmaa koskevassa asiassa. Verkostoyhteistyön avulla toiminnalle saatiin lisäksi laajempaa näkyvyyttä ja vaikuttavuutta. Yhteistyön jatkaminen ja resurssien jakaminen todettiin kannattavaksi ja kestäväksi tavaksi toimia.

Tutkimuksessani tärkeimmäksi oivallukseksi nousi turvallisen ilmapiirin luominen ja perustarpeiden täyttymisen tärkeys. Vasta näiden seikkojen ollessa kunnossa, on ihminen aidosti kykenevä vastaanottamaan uutta tietoa. Kestävä kehityksen ajattelu ja ympäristötietous kehittyvät parhaiten yhteisen toiminnan ja positiivisten luontokokemusten kautta.

Asiasanat: kestävä kehitys, verkostotyö, ympäristökasvatus

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Degree Programme in NGO and youth work, Bachelor's Degree

Author: Tanja Terho

Title: Sustainable development in the organization – The Mannerheim League for Child Welfare in Lahti region: Results of Lähiluonto2021 -project

Number of Pages: 51 and 4 attachment pages

Supervisor: Annikki Kluukeri

Commissioned by: The Mannerheim League for Child Welfare, Lahti region

This thesis dealt with sustainable development, which is a very current and important topic affecting all sectors of society. Mostly qualitative action research was carried out in connection with the Lähiluonto2021 project. The Lahti Association of the Mannerheim League for Child Welfare received funding for the year-long project through the European Green Capital 2021 organization. The research was carried out in the meeting places implemented with the project, which were park family cafes, a multicultural family café and nature clubs for primary school children.

The purpose of the study was to find out how well the themes of sustainable development and environmental information were successfully integrated into the association's meeting place activities. Data were collected through participatory observation and questionnaires from people who participated in the activities. Sustainable development was addressed in the light of its three components, social / cultural, ecological and economic sustainability.

Networking is also topical and prominent theme in today's working life. The second research topic was to find out the importance of the co - operation network in the implementation of the Local Nature2021 project. A process description of the project and a survey of collaborators served as research material.

In today's world, more and more people are having to consider their actions in the light of the aspects of sustainable development. The treatment of the issue and the studies and environmental commitments that are being made about it are already becoming quite common in the daily lives of various actors. The themes that emerged from the study serve as a good example of the contribution of a small association to a global issue. Through networking, the activities also gained wider visibility and impact. Continuing cooperation and sharing resources was found to be a profitable and sustainable way of doing things.

The most important insight in my research was the creation of a safe atmosphere and the importance of meeting basic needs. Only when these facts are in order will a person be truly able to receive new information. Sustainability thinking and environmental awareness develop best through joint action and positive nature experiences.

Keywords: sustainable development, networking, environmental education

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	TILAAJA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ	8
	2.1 Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistys ry.....	9
	2.2 Lähiluonto2021 -hanke	10
3	TIETOPERUSTA.....	12
	3.1 Kestävä kehitys	12
	3.2 Verkostotyö.....	13
	3.3 Ympäristökasvatus	15
	3.4 Kohtaamispaikkatoiminta	17
4	MENETELMÄT	19
	4.1 Kokeilukulttuurinen kehys.....	19
	4.1.1 Prosessikuvaus havaintojen tukena	20
	4.2 Aineistonhankintamenetelmät	23
	4.2.1 Osallistuva havainnointi	23
	4.2.2 Kyselyt.....	25
	4.3 Aineiston analyysimenetelmät.....	27
	4.3.1 Teemoittelu.....	27
	4.3.2 Tilastoanalyysi.....	28
5	ANALYYSI JA TULOKSET	29
	5.1 Puistoperhekahvilat.....	29
	5.1.1 Kyselytutkimuksen analyysi ja tuloksia	29

5.2 Monikulttuurinen kahvila	33
5.2.1 Osallistuvan havainnoinnin analyysi ja tuloksia	33
5.3 Luontokerhot.....	36
5.3.1 Luontokerhon palautekyselyn analyysia ja tuloksia.....	37
5.4 Yhteistyötahot.....	39
5.4.1 Yhteistyötahoille suunnatun palautekyselyn analyysi ja tuloksia	39
5.5 Luotettavuus ja ajankohtaisuus	42
6 YHTEENVETO	43
6.1 Kestävä kehitys ja ympäristötietous	43
6.2 Yhteistyöverkosto	45
7 POHDINTA.....	47
LÄHTEET	49
LIITTEET.....	52

1 JOHDANTO

Globaali hätä maapallon tulevaisuudesta; ilmaston lämpeneminen, luonnonkatastrofit, monimuotoisuuden väheneminen, maahanmuutto, ihmisten epätasa-arvo, kaikki tämä huutaa tekoja kestävien elämäntapojen puolesta. Maailma tarvitsee tekoja, jotta voisimme taata hyvän elämän mahdollisuudet niin nykyisille kuin tuleville sukupolville. Jokainen taho paikallisesti, alueellisesti ja maailmanlaajuisesti joutuu osaltaan miettimään toimintaansa uudelleen, ottaen huomioon kestävä kehityksen viitekehyksen. (Opetushallitus, 2022.) Toimijat suurimmasta pienimpään ovat sen edessä, että pian kaikilta vaaditaan jonkinasteista ympäristösitoutumusta/kestävän kehityksen sitoumusta.

Sitran Megatrendit kuvaavat asioita, joihin maailmassa tulisi keskittyä tulevien vuosien aikana. 2020-luvulla yksi suurimmista trendeistä liittyy ekologisen jälleenrakennuksen kiireellisyyteen. Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden kato ovat jo kriittisessä tilassa. Samalla kautta maailman koetaan haasteita jäteongelmien ja luonnon resurssien kanssa. (Sitra, 2019.) Sitran tulevaisuusasiantuntija Mikko Dufva toteaa: “Toivottavasti yhä useampi kehittää tulevaisuustaitoaan ja kykyään kuvitella vaihtoehtoisia tulevaisuuksia, ottaa tulevaisuusvallan itselleen ja osallistuu tulevaisuudesta käytävään keskusteluun!” (mt., 2019.)

Kolmannen sektorin toimijat joutuvat myös kehittämään toimintaansa siten, että se ottaa huomioon sosiaalisen, kulttuurisen, ekologisen ja taloudellisen kestävyuden. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistys ry sai helmikuussa 2021 rahoituksen vuoden loppuun saakka jatkuvalla Lähiluonto2021 -hankkeelle. Hankkeen toteutukseen osallistui yhteistyöverkosto, johon kuuluivat Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä sekä Lahden kaupungin ympäristöpalvelut. Työskentelin itse projektissa hanketyöntekijänä. Hanke sisälsi uudenlaisten, kestävä kehityksen periaatteita noudattavien kohtaamispaikkatoimintojen suunnittelua erilaisille kävijäryhmille. Tämä opinnäytetyö on yhdistyksen tilaustyö, jonka tehtävänä on kuvailla ja osin arvioida hanketta ja sen onnistumista tarkemmin määritellyillä tutkimuskysymyksillä.

Työssäni etsin vastauksia kahteen kysymykseen: Miten kestävä kehityksen teemoja ja ympäristötietoisuutta onnistuttiin tuomaan osaksi Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistyksen kohtaamispaikkatoimintaa hankkeen aikana? Mikä merkitys verkostoyhteistyöllä oli yhdistyksen hankkeen toteutumisessa? Olen itse toiminut aktiivisesti hankkeen kehittämis- ja toteutustyössä. Kyse oli kehittämistoiminnasta, jonka parissa työskenneltiin päivittäin. Näin ollen tuotos kirjoitetaan auki toiminnallisena opinnäytetyönä. Avaan hankkeen kokonaiskuvaa pro-

sessikuvauksen avulla, josta käy ilmi sen toteutuminen käytännön tasolla. Kuvauksessa otetaan huomioon myös verkoston osuus hankkeen toimeenpanossa.

Hankkeessa toteutimme kolme erilaista kohtaamispaikkatoimintaa, puistoperhekahvilat, monikulttuurisen perhekahvilan sekä alakoululaisten luontokerhot. Näiden kolmen, toisistaan poikkeavan toimintatavan arviointi vaati erilaisia lähestymistapoja. Lähiluonto2021 -hanke toteutettiin aikana, jolloin maailmaa koetteli koronapandemia. Vallitsevien olojen vuoksi säädettiin erilaisia rajoituksia koskien ihmisten välisiä kontakteja sekä kokoontumisia. Jotta toimintaa ei jouduttu täysin sulkemaan, kehiteltiin pikaisia ratkaisuja ylläpitää yhteyttä kävijäkuntaan. Näin hanke sai kokeilukulttuurille ominaisia piirteitä. Hyvällä syyllä voidaan todeta hankkeen olleen myös osoitus kokeilukulttuurin mahdollisuuksista alati muuttuvassa yhteiskunnassa. Tästä syystä avasin työssäni myös kokeilevan kehitysootteen arvoa paikallisen yhdistyksen työn rikkautena, sekä äkillisten maailmantilan muutosten vaatimana voimavarana.

Hankkeen päätyttyä laadin puistoperhekahviloiden kävijöille kyselylomakkeen, jonka avulla selvitin, miten kestävän kehityksen teemat olivat otantaan osallistuvien kävijöiden mielestä toteutuneet toiminnassa. Luontokerhotoimintaa arvioin kotiin lähetetyn palautekyselyn valossa, sekä joltain osin kerhoissa tapahtuneen osallistuvan havainnoinnin keinoin. Lisäsin työhöni valokuvadokumentaatiota toiminnoista havainnollistaakseni kokonaisuutta. Monikulttuuriseen kohtaamistoimintaan korona vaikutti kaikista vahvimmin. Saimme lähteä kokeilemaan erilaisia tapoja hyvin nopealla tahdilla. Valitsin tutkimukseeni keväällä 2021 toteutetut kohtaamispaikkatoiminnat kuukauden ajalta ja tutkin, miten niissä onnistuttiin välittämään kestävän kehityksen mukaisia teemoja ja ympäristötietoisuutta kävijöille. Tein vielä kyselyn yhteistyökumppaneille, jossa pyysin heitä arvioimaan hankkeen kulkua.

Valitsin tietoisesti useita menetelmiä, joiden avulla saatoin saada vastauksia asettamiini tutkimuskysymyksiin. Kokonaiskuvan hahmottamiseksi käytin valokuvia havaintodokumentaationa. Aineiston laajuuden takia menetelmissä pysyttiin melko perustasolla, mutta analyysiosuudessa sain syventyä aiheeseen laajemmin teoreettisen viitekehyksen avulla. Aineisto loi mielenkiintoisen kudelman teorian ja havainnoinnista saadun materian välille. Opinnäytetyön aihe oli erittäin ajankohtainen koskettaen yhteiskuntaa kaikilla eri sektoreilla. Työn kautta pystytyn toivon mukaan välittämään uskoa ja uskallusta lähteä kokeilemaan uusia, ympäristöstävällisiä tapoja toimia eri sektoreilla.

2 TILAAJA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Mannerheimin Lastensuojeluliitto on lasten, nuorten ja lapsiperheiden tukemiseksi perustettu avoin kansalaisjärjestö, jolla on jo 100-vuotinen toimintahistoria. Toimintaa ohjaavat arvot: lapsen ja lapsuuden arvostus, yhteisvastuu, inhimillisyys ja yhdenvertaisuus, sekä toimintaperiaatteet: avoimuus, ilo, kumppanuus, osallisuus ja arjen arvostus. Lapsi- ja perhelähtöinen ajattelu edustaa perhettä tukevaa ja ennalta ehkäisevää matalan kynnyksen toimintaa ja arjen tukea. Ohjattu vertaistuki vähentää julkisten palvelujen tarvetta, joten se toimii täydentävänä ja tärkeänä osana kunnallisia palveluja. MLL on myös valtakunnallisesti vahva vapaaehtoistyötä toteuttava järjestö. MLL:n toiminnassa korostuu yhteisöllisyys sekä monitoimijuus eri tahojen kesken. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto, 2022a.)

Organisaationa MLL on kolmiportainen. Keskusjärjestön jäsenenä on kymmenen piirijärjestöä ja 548 paikallisyhdistystä. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2022b.) Sekä piiri- että paikallisyhdistykset ovat rekisteröityjä yhdistyksiä, täten niillä on myös oikeus itsenäisiin hallinnollisiin ja taloudellisiin päätöksiin. Jokainen yhdistys toimii samojen, keskusjärjestötasolla laadittujen toimintaperiaatteiden ja -arvojen mukaan. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto, 2022a.)

KESKUSJÄRJESTÖ

- Vaikuttaa lapsi- ja perhepoliittiseen päätöksentekoon, herittää keskustelua ja antaa lausuntoja
- Ylläpitää Lasten ja nuorten puhelinta ja Vanhempainpuhelinta sekä nettikirje- ja chat-palveluja
- Tukee vanhempia jakamalla tietoa lasten kasvusta, kehityksestä ja kasvatuksesta
- Auttaa kouluja vähentämään kiusaamista
- Arvioi ja kehittää vapaaehtoistoimintaa

PIIRI (10)

- Tarjoaa kunnalle perhekeskuskumppanuutta
- Ohjaa ja kouluttaa perhekuumeja, ystäviä maahanmuuttajaisille ym. tukihenkilöitä
- Tukee, kouluttaa ja ohjaa paikallisyhdistysten vapaaehtoisia
- Vaikuttaa alueellisesti
- Järjestää tapahtumia
- Välittää lastenhoitoaopua perheille
- Tarjoaa lapsiperheille suunnattuja palveluja

PAIKALLISYHDISTYS (548)

- Tarjoaa perheille osallistumisen ja toiminnan mahdollisuuksia
- Perustaa ja ylläpitää perhekahviloita
- Järjestää kerhoja
- Ohjaa vapaaehtoisia, kuten kylämuummeja ja -vaareja
- Toteuttaa vanhempainryhmiä ja luentoja
- Järjestää retkiä ja lastentapahtumia

MLL:n yhdistys toimii lähes kaikissa Suomen kunnissa.

Kuvio 1. Mannerheimin Lastensuojeluliiton organisaattiorakenne Lähde: mll.fi

2.1 Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistys ry

Lahdessa MLL:n toiminta täytti vuonna 2021 sata vuotta. Yhdistys on saavuttanut vahvan aseman paikallisena vaikuttajana. Yhdistys tarjoaa laadukasta ja monipuolista koulutusta vapaaehtoisille, sekä panostaa erilaisiin kohtaamistyön muotoihin. Kaikki toiminta on uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumatonta, vapaaehtoista ja maksutonta. Näin yhdistys profiloituu matalan kynnyksen toimijaksi, jonka toimintaa sitoo avoimuus ja ihmisen, sekä ihmisyyden arvostaminen. Yhdessä toimiminen luo yhteenkuuluvuutta, osallisuutta ja lisää kollektiivista hyvinvoin-

tia. Samassa elämäntilanteessa olevat saavat toinen toisistaan myös vertaistukea. Yhdistys edistää näin paikallisten lapsiperheiden toimintakykyä ja hyvinvointia. Yhdistyksellä on myös tärkeä ennaltaehkäisevä rooli mahdollisten ongelmien ja haasteiden suhteen. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistys ry, 2022a.) Lahden yhdistyksen työntekijänä olen huomannut, että sen tehokkuus perustuu sitoutuneisiin vapaaehtoiisiin sekä vahvaan verkosto-osaamiseen ja monitoimijaiseen verkostoyhteistyöhön. Lahden MLL-yhdistys ry on ammatillinen paikallis-yhdistys, jolla on palkattu toiminnanjohtaja, sekä hanke- ja työllistämistuella palkattua henkilöstöä.

Lahden MLL-yhdistyksen visiona on, että Lahti on lapsiystävällinen kaupunki, joka asettaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin etusijalle. Lisäksi toimintasuunnitelmassa vuodelle 2022 on kirjattu, että yhdistys pyrkii toteuttamaan paikallistasolla kestävästä kehityksen (ekologinen, sosiaalinen, kulttuurinen sekä taloudellinen) tavoitteita osana kaikissa toiminnoissaan. MLL:n yleiset arvot ja periaatteet ovat samassa linjassa sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyyskannan kanssa, joten niiltä osin tavoite on suhteellisen helppo saavuttaa. Toimintaan liitetään tulevaisuudessa entistä vahvemmin myös ekologinen ja taloudellinen kestävyys. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistys ry, 2022b.)

2.2 Lähiluonto2021 -hanke

Oma opinnäytetyöni pohjautuu Lähiluonto2021 -hankkeen puitteissa tehtyyn kehitysohjelmaan, jossa itse toimin hanketyöntekijä-nimikkeellä. Esittelen tässä pääpiirteissään kyseisen hankkeen, sekä sen rahoittajatahon. Avaan hankkeen osia lisää analysoidessani toimintaa ja sen tuloksia.

Vuonna 2021 Lahti valittiin Euroopan ympäristöpääkaupungiksi, European Green Capital 2021. Lahden kaupunki on sitoutunut ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästä kehityksen tavoitteisiin. Päämääränä on turvata hyvät elämisen edellytykset nykyisille ja tuleville sukupolville. (Lahden kaupunki, 2022a.) Lahti visioi tulevaisuutta elinvoiman, uudistumisen ja yhteisöllisyyden teemojen kautta. Yhteisöllisyyden visiona on nähdä Lahti lapsiystävällisenä hyvinvointikaupunkina. Pää tavoite on avattu neljän kohdan kokonaisuutena:

- Edistämme teoillamme lasten ja nuorten hyvää arkea.
- Teemme kaupungistamme tasa-arvoisen, suvaitsevaisen ja turvallisen. Kaikilla asukkailla on mahdollisuus osallistua yhteisön kehittämiseen.

- Tuemme kaupunkilaisten terveyttä ja hyvinvointia yhdessä 3. ja 4. sektorin toimijoiden ja yritysten kanssa.
- Kehitämme henkilöstön palveluosaamista, työssä oppimisen edellytyksiä ja työhyvinvointia. (Lahden kaupunki, 2022b.)

Lahden MLL -yhdistys oli osa vuoden 2021 European Green Capital-konseptia saatuaan sen kautta rahoituksen Lähiluonto2021 -hankkeelle. Tarkoituksena oli kehittää ja vakiinnuttaa puisto- ja perhekahvilatoimintaa ja aloittaa monikulttuurisen perhekahvilan pyörittäminen. Lisäksi tehtävänä oli aloittaa maksuttomien luontokerhojen pitäminen 8–12-vuotiaille alakoululaisille. (Greenlahti, 2021.) Hankkeen myötä Lahden MLL -yhdistyksellä oli mahdollisuus profiloitua vahvemmin kestävän kehityksen arvoja tukevaksi toimijaksi. Työni keskeinen kysymys onkin, miten kestävän kehityksen teemoja ja ympäristötietoisuutta onnistuttiin tuomaan osaksi yhdistyksen kohtaamispaikkatoimintaa. Hanke toteutettiin yhteistyössä Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ja Lahden kaupungin ympäristöpalveluiden kanssa helmi- joulukuussa 2021. Opinnäytetyössäni tarkastelen, millainen merkitys tällä verkostoyhteistyöllä oli hankkeen toteutumisessa.

3 TIETOPERUSTA

Tässä luvussa avaan tutkimustyöni keskeisintä käsitteistöä ja teoreettista viitekehystä. Teoriolla on tärkeä rooli uusien havaintojen tuottamisessa. Teoria auttaa tutkijaa suuntaamaan huomiota aineistoon eri näkökulmasta, kuin pelkän arkiajattelun kautta. (Vilka 2006, 80.)

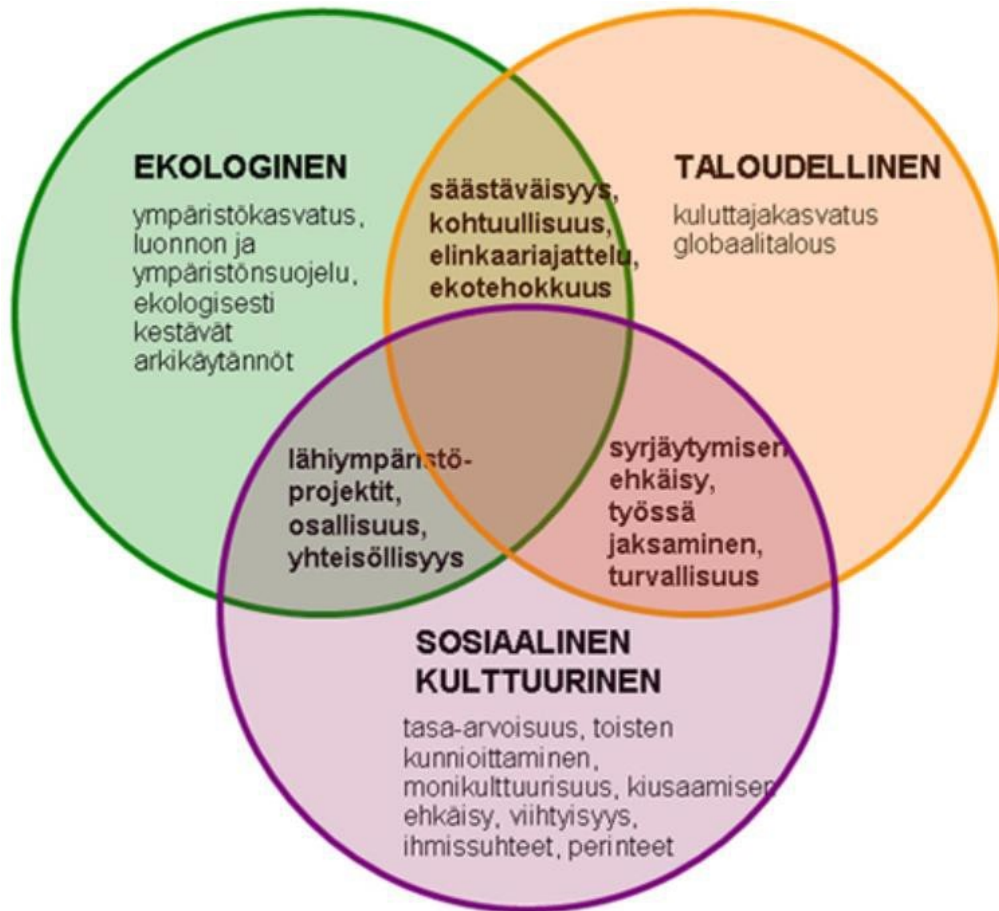
3.1 Kestävä kehitys

Ihminen on nyt ja aina riippuvainen luonnosta. Kestävän kehityksen ajatus tähtää ekososiaaliin sivistykseen, jonka mukaan ihminen ottaa kokonaisvaltaisen vastuun suhteessa maailmaan. Ihmisenä meillä on oikeuksia ja velvollisuuksia niin toisia ihmisiä kuin luontoa kohtaan. Tiedostava ihminen osaa ottaa huomioon omien toimiansa seuraukset. (Globaalikasvatus, 2022.)

Globaalilla tasolla YK:ssa on määritelty kestävän kehityksen tavoitteet, Agenda 2030, joiden avulla kaikki maat sitoutuvat toimiin maapallon ja ihmisten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Kestävä kehitys kuvataan jatkuvana ja ohjattuna yhteiskunnallisena muutoksena. Se koskettaa meitä globaalilla, kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Tavoitteena on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet. Kestävä kehitys jaotellaan kolmeen peruselementtiin: ekologiseen, taloudelliseen sekä sosiaaliseen/kulttuuriseen kestävyys-teen. (Maailma 2030, 2020.)

Talous ja kestävä kehitys liitetään entistä vahvemmin yhteen. Innovoinneissa ja investoinneissa tullaan kiinnittämään yhä tarkempaa huomiota ympäristövastuullisuuteen. Todennäköisesti jo lähitulevaisuudessa erinäiset rahoitustahot vaativat kestävän kehityksen sitoumuksen yhdistyksiltä, joille he myöntävät avustuksia. Yhdistyksillä onkin juuri nyt otollinen aika kirjata ylös toimia, joilla ne osoittavat oman toimintansa kestävän kehityksen suunnan. Eko- ja resurssitehokkuudella yhdistykset, yritykset ja organisaatiot pyrkivät pienentämään ekologista jalanjälkeään. Vähentämällä jätteiden ja saasteiden määrää sekä välttämällä luonnonvarojen liikakäyttöä eri toimijatahojen maine, tuottavuus ja kilpailukyky paranee. (Sitra, 2013, 17-20.)

Maailma muuttuu kiihtyvällä vauhdilla. Kaikessa on otettava huomioon luonnon kestävyys, sekä äkillisestikin muuttuvat yhteiskunnalliset ja globaalit olosuhteet. Se tuo haastetta kaikille toimijoille kaikilla sektoreilla. Resursseja on kyettävä yhdistämään parhaan tuloksen saavuttamiseksi. Mieli on pidettävä jatkuvasti avoimena uusille tavoille tehdä työtä.

Kuvio 2. Kestävän kehityksen ulottuvuudet Lähde: Ympäristöopisto SYKLI

3.2 Verkostotyö

Kestävän ja pysyvän yhdistystoiminnan edellytys on verkostoituminen ja monitoimijainen yhteistyö. Valtioneuvoston julkaisemassa Verkostojohtamisen oppaassa (2019:12, 13) määritellään verkosto näin:

”Verkosto on useamman toimijan (yksilöt, intressiryhmät tai organisaatiot) välinen vastavuoroinen ja keskinäiseen tiedon sekä resurssien jakamiseen perustuva yhteistyösuhde ja arvontuottamismalli, jonka avulla pyritään yhdistämään toimijoiden osaamista ja voimavaroja synergiaetujen saamiseksi.”

Tässä työssä verkostotyön käsite vastaa Valtioneuvoston määritelmää. Vastavuoroinen ja tasa-vertainen toiminta toteuttaa sosiaalisen kestävyuden ajatusta siten, että jokainen verkoston taho ja jäsen kokee osallisuutta ja hyötyä sitoutumisestaan verkoston toimintaan. Erityisen tärkeää on voida luottaa verkostokumppaneihin ja heidän kykyynsä sekä haluunsa toimia itseohjautu-

vasti koko verkoston yhteiseksi hyväksi. (Valtioneuvoston kanslia, 2019, 14-15.) Yhteiset tavoitteet, luottamus ja sitoutuminen ovat pääperiaatteina hyvän verkoston toiminnassa (Airila, Aho & Nykänen, 2016, 4). Taloudellisen kestävyuden kannalta verkosto nousee yhdistyksissä merkittävään rooliin. Verkoston avulla voidaan yhdistyksen henkilöstöresursseja hyödyntää järkevämmiin ja tehokkaampiin. Yhteiset tapahtumat ja projektit jakavat myös taloudellisen vastuun taakkaa järjestävien tahojen kesken. Mainontakuluissa voidaan säästää, jos se toteutetaan yhteisrahoituksella. Verkoston tahot voivat myös jakaa koulutusresursseja joko kouluttamalla toisiaan, tai hankkimalla yhdessä ulkopuolista koulutusta. Tietotaidon jakaminen hyödyttää verkostoa ja sen myötä asiakaskuntaa. Verkostoyhteistyö mahdollistaa yhteisten projektirahoitusten hakemisen. Mikäli rahoitusta haetaan yhteisille hankkeille, on monen vahvan tahon yhteistyössä näkyvyyttä ja vaikuttavuutta, jolloin rahoituskanaviakin on tehokkaampaa löytää.

MLL:n vapaaehtoiset ovat osa verkostoa, joka mahdollistaa yhdistyksen toiminnan. Vapaaehtoistyön arvoa on hankala mitata. On kuitenkin selvää, että se antaa arvoa sekä tekijälle että avunsaajalle. Suomessa hyvinvointivaltion taloudellinen kriisi 1990-luvulla muutti palvelujärjestelmäämme siten, että siirryttiin hyvinvointiyhteiskunta käsitteeseen. Tämän mukaan yksittäisten kansalaisten ja kansalaisjärjestöjen vastuu hyvinvoinnin ylläpitämisestä korostui. Samalla kolmannen sektorin toimijoiden työ alkoi vahvasti täydentää valtion ja kuntien hyvinvointipalveluja. (Hoffren, 2019, 43, 51-53.) Lahden MLL-yhdistyksen yhteistyö hyvinvointiyhtymän ja kunnallisten ympäristötoimijoiden, sekä omien vapaaehtoisten kanssa luo vahvan verkostoyhteisön, joka pystyy toiminnallaan tavoittamaan kuntalaisia hyvinkin kattavasti.

Koronapandemia on muuttanut tilannetta monien palvelujen saatavuudessa. Pandemian alkuvaiheessa kohtaamisia siirrettiin ulkotiloihin ja tilanteen edetessä palvelut siirrettiin suurimaksi osin etäpalveluihin ja sosiaaliseen mediaan. Uudistamisen piti tapahtua nopeasti ja innovoiden. Koronaepidemian takia tehdyt rajoitustoimet kuitenkin osoittivat, että yhteiskunnan ja kolmannen sektorin yhteistyökään ei pystynyt auttamaan kaikkia. Apuun kaivattiin myös niin sanottua neljättä sektoria: vapaaehtoistoimintaa, naapuriapua ja lähimmäisten omaehtoista tukea niille, jotka eivät kyenneet enää hoitamaan omia asioitaan. (Sosiaalibarometri 2020.) Pandemian jälkeinen aika tulee varmasti olemaan työllistävää jokaiselle auttavalle taholle.

3.3 Ympäristökasvatus

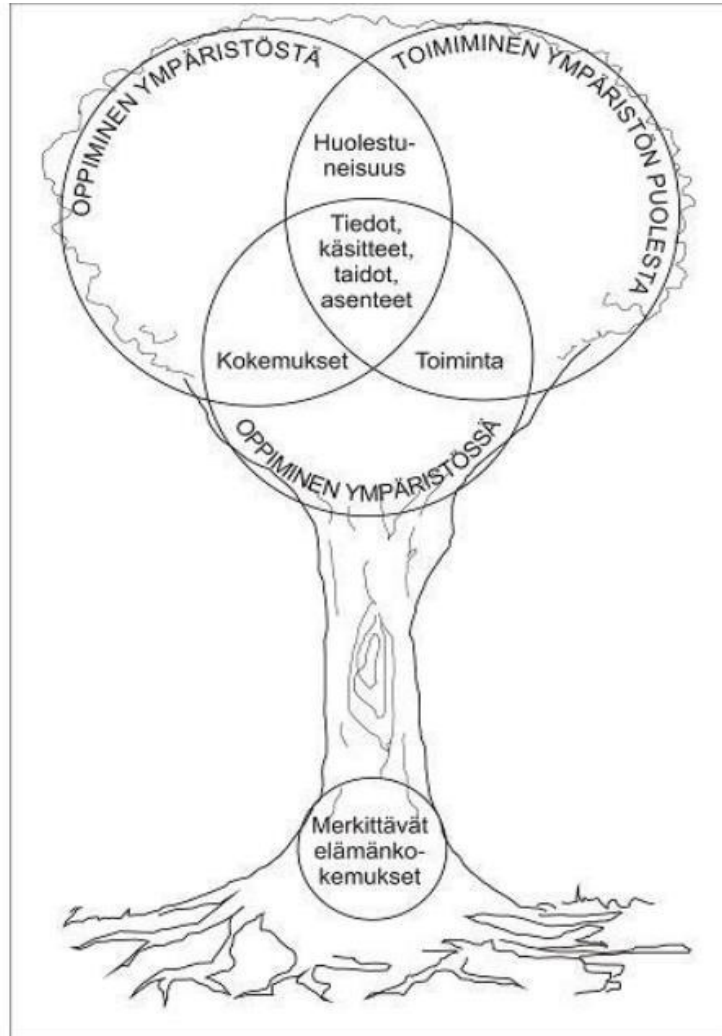
Ympäristökasvatuksen keskeisenä teemana on yksilön tietoisuus ympäristöstä sekä ympäristökysymyksistä. Tiedon karttuminen on elinikäinen oppimisprosessi, jonka aikana ihmiset hahmottavat myös oman roolinsa suhteessa ympäristön hoitoon ja säilyttämiseen. Kaikkialla maailmassa ympäristökasvatuksen suuntaa ohjaavat edelleen päätavoitteet, jotka hyväksyttiin ministeritasolla YK:n ympäristökonferenssissa Tbilisissä jo vuonna 1977.

”Ympäristökasvatuksen tavoitteena on:

1. Kasvattaa selvään tietoisuuteen ja huoleen taloudellisten, sosiaalisten, poliittisten ja ekologisten tekijöiden riippuvuudesta toisiinsa kaupunki- ja maalaisympäristössä.
2. Mahdollistaa jokaiselle ihmiselle sellaisten tietojen, arvojen, asenteiden ja taitojen saaminen, joita tarvitaan ympäristön suojelemiseen ja parantamiseen.
3. Luoda yksilöille, ryhmille ja koko yhteiskunnalle uusia ympäristöön liittyviä toimintamalleja.”

(Cantell & Wolff, 2004, 19).

Vuosien varrella ympäristökasvatuksesta on luotu erilaisia malleja. Viime vuosina yleisimmin viitattu malli on Joy A. Palmerin kehittänyt ”Palmerin puu”.

Kuvio 3. Palmerin puumalli Tekijä: Joy A. Palmer 1998

Puumallissa Palmer jäsentää ympäristökasvatusta kolmen tasavertaisen teeman ympärille: ympäristöstä, ympäristössä ja ympäristön puolesta. Mallia on käytetty esimerkiksi koulujen ja oppilaitosten ympäristökriteerien valmistelussa vuonna 2003. Kuitenkin malli korostaa erityisesti koulun ulkopuolella tapahtuvaa kasvatusta, jotta yksilölle muodostuu henkilökohtainen merkitys suhteessa luontoon. Tietojen, taitojen ja ympäristöasenteiden syntyyn vaikuttavat ratkaisevasti kokemukset ja toiminta, jotka saavat erilaisia merkityksiä suhteessa yksilön ikään ja kehitystasoon. Laadukkaassa ympäristökasvatuksessa otetaan huomioon nämä kaikki kolme osatekijää. (Cantell & Koskinen, 2004, 67-69.)

Ympäristö kasvattavana, voimauttavana ja hoitavana elementtinä toimii erityisen hyvin myös kriisitilanteissa. Luonto ja liikkuminen ovat edistäneet ihmisten hyvinvointia ja toimineet voi-

mauttajina pandemian keskellä. Myös avun tarjoajat ovat huomanneet, että osa uusista palvelumuodoista toimii niin hyvin, että ne kannattaa jättää pysyvästi palvelurepertuaariin. Keski-Suomessa kesällä 2020 toteutetussa perhekeskusten haastattelututkimuksessa asia todettiin hienosti.

“Haastatellut kokivat luontoympäristön neutraalina kohtaamispaikkana sekä työntekijälle että asiakkaalle. Luontoa pidettiin suopeana ympäristönä vaikeita asioita käsiteltäessä, tiedetäänhän luonnon esimerkiksi tasaavan verenpainetta ja stressiä. Liikkeen ja liikkumisen kautta koettiin myös päästävän helpommin kiinni käsillä oleviin asioihin sekä nopeammin eteenpäin niiden käsittelyssä.” (Likes 2020.)

3.4 Kohtaamispaikkatoiminta

Yhteiskunnassamme toimii useita kansalaisjärjestöjä, jotka järjestävät ihmislähtöisiä palveluja yhteistyössä kunnan ja muiden toimijoiden kanssa. Kaikille avointen kohtaamispaikkojen toiminta korostaa osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa, joiden pohjalta luodaan turvallinen, poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton yhteinen tila. MLL:n kohtaamispaikkatoiminta perustuu vahvasti ammattilaisten ja vapaaehtoisten kumppanuuteen. (Kyyrö 2021. Blogi. Viitattu 12.3.2022.)

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistys ry kuuluu kohtaamispaikkaverkoston, jonka jäseninä ovat myös Lahden Ensi- ja turvakoti yhdistys ry, Lahden Diakonialaitos, Lahden seurakunta sekä Päijät-Soten lapsiperhepalvelut. Kohtaamispaikkojen suunnittelu ja toteutus tapahtuu yhdessä vapaaehtoisten ja kävijöiden kanssa. Moniammatillinen verkosto luo vahvat puitteet yhteisölliselle toiminnalle perheiden hyvän arjen turvaamiseksi. Voimavarojen vahvistaminen, vertaistuki ja tiedon jakaminen helpottuu eri toimijoiden yhteistyössä. (Kyyrö 2021.) Kohtaamispaikat voivat toimia niin sisällä kuin ulkona, Lahden MLL-yhdistys toteuttaa kohtaamispaikkatoimintaa jopa virtuaalisesti.

**Päijät-Hämeen lapsiperheiden
kohtaamispaikkaverkoston toimintaperiaate**

Meidän kaikkien yhteiseen kohtaamispaikkaan olet
tervetullut juuri sellaisena kuin olet.

Jokainen lapsi, nuori ja aikuinen on meille tärkeä.

Toimintamme perustuu avoimeen ja luottamukselliseen
kohtaamiseen.

Kuuntelemalla ja toisia kunnioittamalla tuemme kaikkien
hyvinvointia.

Avoimella ilmapiirillä ehkäisemme yksinäisyyttä ja lisäämme
yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.

Kuvio 4. Päijät-Hämeen lapsiperheiden kohtaamispaikkaverkoston toimintaperiaatteet Lähde P-H Hyky

Tässä työssä kohtaamispaikkatoiminnalla tarkoitetaan viikoittain kokoontuvia ryhmiä, joihin ei normaalisti ole ilmoittautumis- tai osallistumisvelvoitteita, vaan jokainen on tervetullut itselleen sopivalla ajalla. Poikkeuksen toi korona-aika, jolloin kävijämäärän rajaamiseksi tarvittiin välillä ennakoilmoittautuminen. Puistoperhekahvilat toteutetaan siten, että toimija ilmoittaa julkisesti omissa viestimissään ajan ja paikan, jolloin nimetyssä puistossa on paikalla verkoston edustajia. Yhdessä kävijöiden kanssa luodaan hetki kohtaamiselle ja keskustelulle, tapaamisissa kohtaavat niin lapset kuin aikuiset. Yhteistä aikaa vietetään leikkimällä ja yhdessä luontoa tutkien, yhdessä nautitaan myös MLL:n tarjoamat kahvit/mehut ja pientä purtavaa. Kohtaamiseen kuuluu aina kahvittelu, josta ”kahvila”-nimityskin kumpuaa. Monikulttuurinen perhekahvila kokoontuu sisätiloissa, ja toiminta rakentuu paljolti kävijöiden näköiseksi. Tärkeintä on aika kohtaamisille niin aikuisten kuin lasten kesken. Leikki, yhdessäolo, erilaisten teemojen käsittely, pieni kahvi-/välipalahetki ja mahdollisuus kohtaamiseen myös ammattilaisten kanssa ovat muovautuneet keskeisimmiksi teemoiksi. Lisänä monikulttuurisessa toiminnassa panostetaan suomen kielen opetteluun ja kulttuuriseen jakamiseen. Korona-aikana monikulttuurista kahvilaa pidettiin myös ulkona rajoitustoimien vuoksi. Lasken työssäni myös alakoululaisten kerhot eräänlaiseksi kohtaamispaikaksi. Näihin tapaamisiin vaadittiin ilmoittautuminen ja vanhempien suostumus, sekä sitoutuminen toimintaan.

4 MENETELMÄT

Tämän työn lähtökohtana on pääosin kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimusote. Tarkoituksena on tutkia valittua aihetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Laadullinen tutkimus perustuu todellisen elämän kuvaamiseen. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 160-161.) Työssäni on mukana myös kvantitatiivinen eli määrällinen ote, kun tarkastelen kyselyn vastauksia. Kyseessä on tällöin triangulaatio, jolla tarkoitetaan erilaisten menetelmien esiintymistä samassa tutkimuksessa. (Eskola & Suoranta 2014, 69.) Kehittämistyössäni lähestymistapana on kokeilukulttuuri. Sille on ominaista nopeatempoinen ja ketterä toiminta, jossa edetään tekemällä ja kokeilemalla. Suunnittelua kertyy vähitellen prosessin edetessä. (Poskela ym. 2015, 12-14.)

4.1 Kokeilukulttuurinen kehys

Tutkimusotteeni yleinen kehys muodostui kokeilukulttuurin ympärille. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistyksen toiminta on innovatiivista ja rohkeaa ja se perustuu pienen järjestön ketteryyteen sekä valmiuteen lähteä kokeilemaan uusia asioita heti käytännössä. Lähiuonto2021 -hankkeelle suunniteltiin alustavat raamit rahoitushakemusta varten, mutta itse projektin toiminta aloitettiin kuitenkin jalkautumalla heti kohtaamispaikkatoimintaan. Hanke toteutettiin vahvasti kokeilukulttuurin hengessä. Iteratiivinen, eli yrityksen ja erehdyksen kautta etenevä toiminta tuli tutuksi erityisesti koronarajoitusten myötä, kun työhön tehtiin pikaisia muutoksia nopealla aikataululla. Kokeilukulttuurissa fokus on suunnittelun ja riskien arvioimisen sijaan mahdollisuuksissa. (Hämäläinen, Maula & Suominen 2016. Luku 6.)

Blogikirjoituksessaan Kokeilukulttuurista vaikuttavuutta kehittämiseen (2019), Humanistisen ammattikorkeakoulun yliopettaja Arto Lindholm toteaa: “Olen ohjannut Humakissa satoja opinnäytetöitä ja rohkenisin väittää, että ammattialan kannalta merkityksellisimmissä opinnäytetöissä on uskallettu jalkautua tutkijan kammiosta kentälle kokeilemaan uutta toimintatapaa.” Hän kirjoittaa kokeilukulttuurista yhtenä tutkimuksellisen kehittämistyön toimintatapana, joka perustuu vahvasti havaintojen nopeaan tuottamiseen.

Kokeilukulttuuri nähdään yhteistyönä, jossa ovat mukana julkinen ja yksityinen sektori sekä kolmannen sektorin toimijat. Prosessissa oppiminen ja vuorovaikutus eri toimijoiden kesken on avainasemassa kokeilukulttuurin toteutumisessa. Toiminta ei nojaa perinteisiin hierarkkisiin rakenteisiin, vaan vaatii tasavertaista keskustelua ja ideointia. Myös kansalaisyhteiskunnan toimijoiden mukanaolo toiminnan suunnittelussa tuo prosessiin lisäarvoa. (Antikainen ym. 2019,

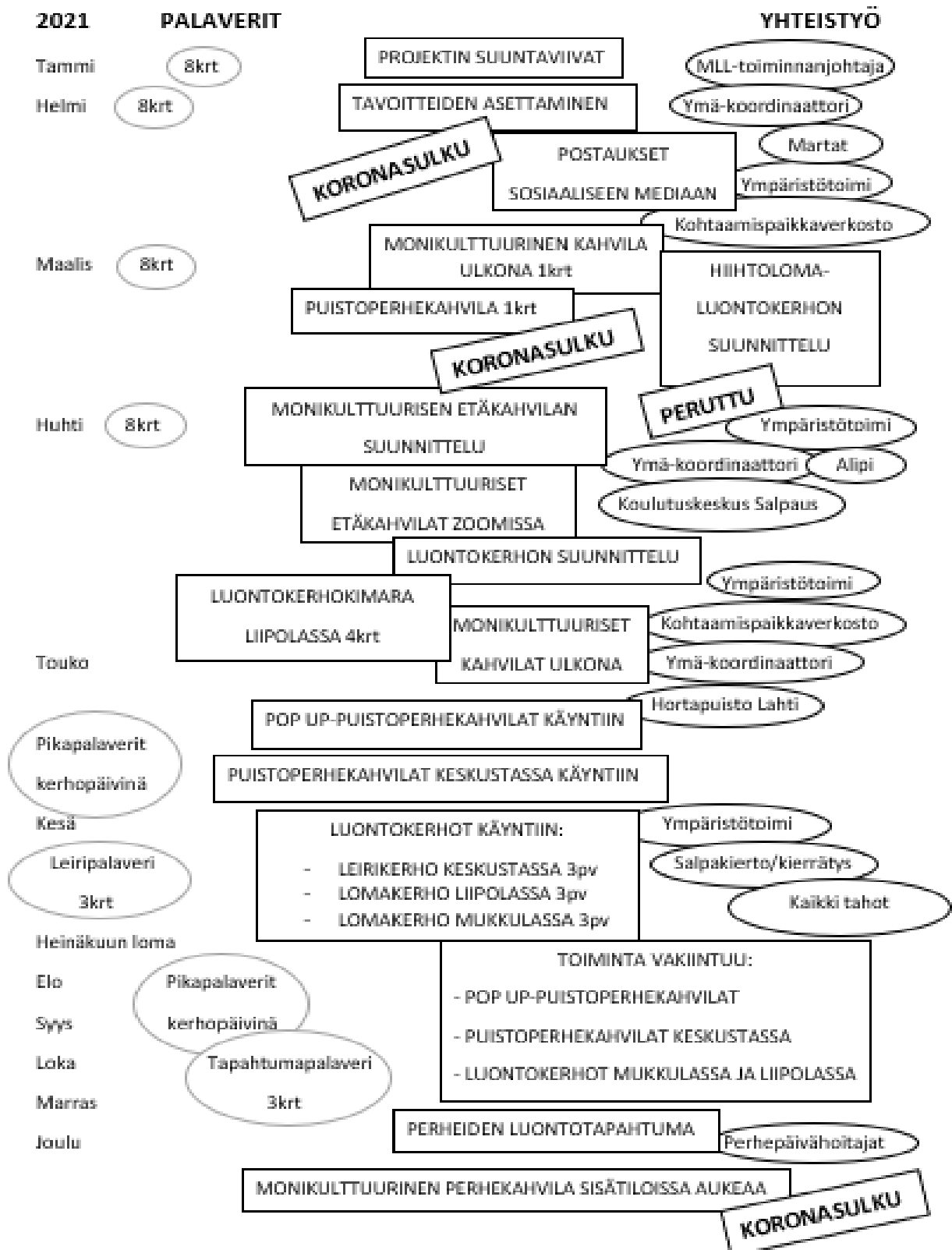
5-6.) Lähiluonto2021 -hankkeen toteuttajina toimivat Lahden MLL-yhdistyksen yhteistyökumppaneina Lahden hyvinvointikuntayhtymän kohtaamispaikkatyö ja jalkautuvat perhetyöntekijät, Lahden ympäristötoimen ympäristökasvattajat sekä joukko vapaaehtoisia. Toimintaa suunniteltiin yhdessä kohtaamispaikoissa käyvien kuntalaisten kanssa. Kokeilukulttuurille on tyypillistä etsiä yhdessä vaihtoehtoisia toimintatapoja. Eri toimijoiden yhteinen ideointi saa aikaan innovatiivisia ratkaisuja tavoitteita kohden mentäessä. (mt. 2019, 18.) Kokeileva toimintakin on tavoitteellista, kuten Lähiluonto2021 -hanke sen kestävän kehityksen teemojen suhteen.

Minun työssäni Lähiluonto2021 -hankkeen toiminnat olivat yhdistykselle uusia tapoja tavoittaa kuntalaisia. Uuden saattaminen käytäntöön ilman tiukkaa ennakkoon suunniteltua kaavaa tai toimintatapaa edustaa vahvasti kokeilukulttuurille ominaisia piirteitä. Pääajatuksena oli luoda uudenlaisia kohtaamispaikkoja yhdessä kävijöiden ja toimintaan osallistuvien yhteistyötahojen sekä vapaaehtoisten kanssa. Kannattelevia teemoja olivat yhteisöllisyys ja osallisuus. Kokeilukulttuuriin hanketta kuljetti myös globaali korona-aika valtakunnallisine toimintojen rajoituksineen ja sulkutiloineen. Oli pakko ottaa käyttöön ja kokeiluun täysin uusia tapoja toimia.

4.1.1 Prosessikuvaus havaintojen tukena

Hankkeen keskeisessä osassa oli kehitettävä toiminta sekä kumppanuus eri toimijatahojen kanssa. Keskeiseksi muodostui myös uusien, pikaisten suunnitelmien teko ja kokeileva toteutus. Tein Lähiluonto2021 -hankkeesta prosessikuvauksen, joka toimi aineistomenetelmien ja kokonaisuuden hahmottamisen tukena. Prosessikuvausta varten kävin kalentereista ja muistioista läpi vuoden 2021 aikana pidetyt palaverit yhteistyötahoineen. Listasin myös kaikki vuoden aikana toteutuneet kohtaamispaikkatoiminnat ja niiden suunnitteluvaiheet, sekä toimintoihin osallistuneet yhteistyökumppanit. Prosessikuvauksesta käy ilmi myös koronan aiheuttamat sulkutoimenpiteet yhteiskunnassa. Koin prosessikuvauksen osin työläänä, mutta antoisana prosessina. ”Prosessien kuvaaminen on prosessi!” (Oksala & Kruut 2021).

PROSESSIKUVAUS LÄHILUONTO2021 -HANKKEESTA

Kuvio 5. Lähiluonto2021 -hankkeen prosessikuvaus Tekijä: Tanja Terho 2022

Selvytyden vuoksi luettelen vielä prosessikuvauksessa mainitut yhteistyötahot ja heidän roolinsa hankkeessa.

- MLL-toiminnanjohtaja: Jatkuva suhde hankkeen aikana. Vastuualueena hallinnolliset asiat, edustus palaverissa jne.
- Ystäväksi maahanmuuttajaäidille-hankekoordinaattori (ymä-koordinaattori): Vastaa Lahden MLL-yhdistyksen hankkeesta, jossa koulutetaan kantasomalaisia ystävätoimintaan. Mukaan hakeutuvat maahanmuuttajaäidit saavat koordinaattorin avulla itselleen ystävän. Toiminnassa järjestetään ystäväpareille yhteisiä tapahtumia ja kokoontumisia. Vahva yhteistyö monikulttuurisen perhekahvilan järjestelyissä.
- Kanta-Hämeen Martat: Perinteinen Martta-järjestö, josta ”puutarhamartta” mukana tapahtumassamme.
- Lahden kaupungin ympäristötoimi: Luontokerhoissa ja -leireillä työparina ympäristökasvattaja. Yhteistyötä myös ympäristöneuvojan kanssa.
- Kohtaamispaikkaverkosto: Läheistä yhteistyötä Lahden Hyvinvointikuntayhtymän kohtaamispaikkatyöntekijän kanssa, joka mukana puistokohtaamisissa. Jalkautuvat perhetyöntekijät mukana luontokerhojen ohjaustoiminnassa. Pop up -puistoperhekahviloissa kesällä mukana Lahden Ensi- ja turvakoti ry:n työntekijä.
- Alipi: Maahanmuuttoon liittyvää ohjausta ja neuvontaa tarjoava alueellinen palvelupiste Lahdessa. Mukana ja konsultaatiotukena hankkeen monikulttuurisuus asioissa.
- Koulutuskeskus Salpaus: Ammatillinen oppilaitos, jonka opiskelijoita mukana hankkeen eri vaiheissa.
- Hortapuisto: Vuonna 2021 avattu villivihannesten keräilypuisto tutustumiskohteena.
- Salpakierto Oy: Huolehtii Päijät-Hämeen kuntien jätehuollosta ja -opastuksesta. Hankkeessa mukana ympäristökasvattaja, joka vieraili puistoperhekahviloissa ja tapahtumissa.
- Lahden perhepäivähoitajat: Alueellisten perhepäivähoitajien kanssa järjestettiin koko perheen luontotapahtuma.

4.2 Aineistonhankintamenetelmät

Läpi vuoden kestäneessä hankkeessa oli paljon hankehavainnointia, jonka avulla seurasin hankkeelle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Jouduin tekemään valintoja ja rajaamista opinnäytetyöhön liitettävän aineiston kanssa. Oli tärkeää saada havainnoista talteen sellaiset asiat, jotka olivat työni teoreettisen viitekehyksen kannalta olennaisia. Valintojen ja rajaamisen kautta aineiston määrä oli mahdollista saada myös hallittavammaksi. (Alasuutari 1994, 31.) Aineistonhankintamenetelmänä käytin triangulaatiota, eli hankin sitä erilaisin menetelmin. Aiheeni laajuuden vuoksi koin itse saavani triangulaation avulla luotua kattavamman kuvan tutkimuskohteesta. (Eskola & Suoranta 2004, 69.) Halusin sisällyttää työhöni myös kohtaamispaikkatoimintaan osallistuneiden kävijöiden sekä yhteistyökumppaneiden äänen saadakseni vastauksia tutkimuskysymyksiini.

4.2.1 Osallistuva havainnointi

Olin itse kaikissa Lähiluonto2021 -hankkeen toiminnoissa mukana ohjaajana tai toimijana, fyysisesti läsnä. Tässä tapauksessa puhutaan siis osallistuvasta havainnoinnista. Kirjasta Toimintatutkimus kehittämistutkimuksen muotona (Kananen 2014, 79) löytyy lause ”Seeing is believing”. Lause kuvaa hyvin osallistuvan havainnoinnin luonnetta, jossa tutkija on mukana tilanteessa. Toimintatutkimuksessa pyritään vaikuttamaan jonkin asian kehittämiseen tai muutokseen, joten prosessi koskettaa kaikkia siihen osallistuvia, osaltaan tutkijankin läsnäolo vaikuttaa tilanteen laatuun. Arvioinnin kohteena on kuitenkin itse muutoksen todentaminen ja saatu tulos. Osallistuvalla havainnoinnilla on mahdollista saada autenttista tietoa luonnollisissa tilanteissa ja tutkijan on mahdollista päästä syvälle tutkittavaan aiheeseen tai ilmiöön. (mt., 2014, 80-81.) Kun tutkijan läsnäolo on luonnollista ja siihen on totuttu, ei tilanne muutu erityiseksi tutkimusasetelmaksi. On helpompi saada selville, mitä todella tapahtuu. Tutkimusasetelma on osallistuvassa havainnoinnissa vapaa ja perustuu tutkittavan asemaan subjektina, eli toimijana ja kokijana. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 194, 212-213.)

Kenttähavaintojen tekeminen on jatkuva prosessi. Tässä työssä tutkittavat toiminnot kestivät lähes läpi vuoden 2021. Luomastani prosessikuvauksesta käy ilmi, että koronarajoitukset tauottivat ja muokkasivat toimintaa. Toiminnan vakiinnuttua syyskaudella 2021 pystyimme toteuttamaan viikoittaista lukujärjestystä. Puistoperhekahvila ja pop up -puistoperhekahvila, sekä monikulttuurinen perhekahvila kokoontuivat kaikki kerran viikossa kahden tunnin ajan. Luontokerhoja pidettiin kahdessa eri kaupunginosassa, molemmat toteutuivat kerran viikossa, kaksi

tuntia kerrallaan. Pitkän ajanjakson kuluessa voitiin selvästi havaita toiminnan kehittyminen ja sen tuomat muutokset.

Havainnoinnin kohdentamiseen vaikuttaa tutkijan kiinnostus, joten havainnointiin tulee väistämättä persoonallinen ote. Analysoitaessa tuloksia onkin hyvä hahmottaa tutkijan oma suhde ja mielenkiinto eri ilmiöihin ja tilanteisiin. (Grönfors & Vilkkä 2011, 76.) Koen olevani kokenut havaintojen tekijä, sillä työssäni lastentarhanopettajana, 16:n vuoden aikana, tein paljon havainnointityötä. Kiinnostukseni kohdentui erityisesti ihmisten välisiin suhteisiin, tunneilmapiiriin sekä keskusteluihin ja sanattomaan viestintään. Ryhmäytyminen ja yhdessä tekeminen olivat myös havaintojeni keskiössä. Hankkeen aikana kohdensin huomioitani erityisesti Lähi-
luonto2021 -teeman mukaiseen kestäväen kehityksen toteutumiseen.

Osallistuvan havainnoinnin materiaaleista päätin ottaa tutkimukseeni otannan monikulttuurisen kohtaamispaikkatoiminnan kokoontumisista keväällä 2021. Olimme jo alkuvuodesta pitäneet Teamsissa viisi monikulttuurista etätapaamista. Kohderyhmänä olivat olleet MLL Lahden Ystäväksi maahanmuuttajaäidille -hankkeessa, eli ymä-toiminnassa mukana olevat ihmiset. Olin etätapaamisissa jo päässyt sisään kohderyhmän toimintaan ja pystyin olemaan luontevasti siinä mukana. Ymä-toiminnassa kantasuomalaiset vapaaehtoiset saavat koulutuksen ystävätoimintaan, jonka jälkeen hankkeeseen mukaan ilmoittautuneet maahanmuuttajaäidit saavat itselleen suomalaisen ystävän. Koronatilanteen vuoksi olimme rajanneet monikulttuurisen toiminnan kohdistamisen liitollemme jo tuttuun kävijäkuntaan. Näin ollen osallistujamäärä pysyi hallinnassa tilanteessa, jossa kävijämäärät oli tartuntatautilain nojalla rajattu. Tarkoitus oli muuttaa etätapaamiset live-kohtaamisiksi heti rajoitusten niin salliessa. Touko-kesäkuussa 2021 onnistuimme järjestämään neljän kerran ulkotapaamiset, joissa toimimme vahvasti esille Lähi-
luonto2021 -hankkeen teemoja. Suunnittelimme ja toteutimme tapaamiset yhdessä ymä-hankekoordinaattorin kanssa. Monikulttuuriset perhekahvilat kokoontuivat joka toinen viikko ajalla 6.5.-17.6.2021. Kunkin tapaamisen kesto oli kaksi tuntia. Olin mukana toiminnassa järjestäjän roolissa. Alustavana tavoitteena oli avata monikulttuurinen perhekahvila sisätiloihin, mutta korona-aika muutti näitä suunnitelmia. Pääsimme siten yhdessä ymä-hankekoordinaattorin kanssa luomaan kokeilevan, retkipainotteisen kokonaisuuden alkukesälle.

6.5.2021 RETKI LANU-PUISTOON - Lahden Kariniemessä sijaitseva veistospuisto, jossa esillä Olavi Lanun kaksitoista suurikokoista betoniveistosta kauniissa arboretum-luonnonmetssä. Paikalla kuusi osallistujaa.

20.5.2021 LAAVURETKI - Makkaranpaistoa laavunuotiolla Lahden metsäisessä harjumaastossa. Paikalla kuusi osallistujaa.

3.6.2021 OPASTETTU KIERROS HORTAPUISTOSSA - Lahden Radiomuseon tiluksille perustettu syötävien villivihannesten puisto. Paikalla 16 osallistujaa.

17.6.2021 PIKNIK-RETKI PIKKU-VESIJÄRVELLE - Eväsretki puistomaisemissa. Paikalla 13 osallistujaa.

Tapaamisten osallistujamäärät vaihtelivat lähinnä säiden mukaan. Kesäkuun lämpimämmillä kerroilla osanottajia oli selvästi enemmän. Olin valinnut osallistuvan havainnointini pohjaksi neljä aluetta; tutustumiskohde, ryhmän toiminta, ihmisten välinen vuorovaikutus sekä keskustelunaiheet. En voinut toimia täysin ulkopuolisena havainnoijana tai muistiinpanojen tekijänä, sillä kohtaamispaikkatoiminnassa toimijan rooli on hyvin aktiivinen ja osallistuva. Jouduin siis nojaamaan havainnoinnissani vahvasti muistinvaraisiin huomioihin, joka saattoi jonkin verran vaikuttaa tutkimusaineiston luotettavuuteen. Jokaisen ulkotapaamisen jälkeen kirjoitin heti paperille havainnointini keskeisimmät asiat valitsemieni neljän otsikon alle. Otin tapaamisissa paljon valokuvia, jotka osaltaan auttoivat muistamaan retken kulkua. Aineiston kasaamista helpotti myös tapahtumien läpikäynti mukana olleen ymä-koordinaattorin kanssa. Havainnot jaostuivat myöhemmin tutkimusmateriaaliksi, kun kävin läpi keräämäni havaintotekstiä ja etsin sieltä vahvimmin esiin nousseita teemoja.

4.2.2 Kyselyt

Kysely on yksi aineistonkeruun perusmenetelmistä. Kun kyselyä varten poimitaan tietystä joukosta otos ja valituilta kysytään strukturoituja kysymyksiä, puhutaan survey-tutkimuksesta. Kerätty aineisto auttaa ilmiön kuvailemisessa, selittämisessä ja vertailussa. Tutkimus on tällöin kvantitatiivista, määrällistä. (Hirsjärvi ym, 2009, 191-194.) Kyselyn osiot voivat olla myös avoimia, jolloin tutkittava voi omin sanoin kuvailla asioita ja tutkija saattaa saada uusia näkökulmia tutkimukseensa. Avointen kysymysten avulla voidaan saada kvalitatiivista, eli laadullista tietoa tutkittavan ajattelusta ja asenteista. (mt., 2009, 198-200.) Useiden menetelmien käyttöä samassa tutkimuksessa kutsutaan triangulaatioksi. Kyselyn luotettavuutta voidaan parantaa sisällyttämällä siihen sekä määrällisiä, että laadullisia osioita. (mt., 2009, 233.)

Työssäni käytin aineistomenetelmänä Luontokerhoille tehtyä palautekyselyä heti syksyn kerhojen loputtua, joulukuun 2021 alussa. Kysely oli suunnattu lapsille, joten siitä tehtiin hyvin

lyhyt mielipidekysely. Lomakkeessa oli myös yksi kysymys lasten vanhemmille. Toiveena oli, että lapsi ja vanhempi yhdessä vastaisivat kysymyksiin ja saisivat näin mahdollisuuden jakaa luontokerhoon liittyviä tuntemuksia ja kokemuksia yhdessä. Linkki kyselyyn ja sen mukana oleva saatekirje lähetettiin jokaisen kerholaisen vanhempien sähköpostiosoitteeseen, yhteensä 17 kappaletta. Kysely tehtiin Lahden MLL-yhdistyksen nettisivujen linkillä, jonne oli saatu käyttö lupa. Vastaajien henkilöllisyys ei paljastunut linkin kautta. Kysely tehtiin kerhoon osallistuneiden lasten vanhempien kautta, jolloin vastuu lapsen osallistumisesta oli huoltajalla, eikä erityistä lupaa lapsille tehtävään kyselyyn tarvittu. Vastausaikaa oli kaksi viikkoa. Vastauksia tuli 11, joten vastausprosentiksi muodostui 65 %. Palautekyselyn avoimet kysymykset oli laadittu lähinnä kerhopalautetta varten, joten ne eivät suoraan liittyneet tutkimuskysymyksiin. Halusin kuitenkin käyttää vastauksia aineistona, sillä näillä muutamalla avoimella kysymyksellä oli mahdollista teemoittelun kautta nostaa esille tutkimukselle oleellista tietoa.

Toisen kyselyn tein Puistoperhekahviloissa käyneille vanhemmille toiminnan jo vakiinnuttua, maaliskuussa 2022. Kyselylomakkeessa oli viisi strukturoitua kysymystä Likert-asteikolla. Vastusvaihtoehdot kulkivat asteikolla 1-5 osoittaen sitä, kuinka hyvin eri teemat olivat tulleet esille kohtaamispaikan toiminnassa. Lomakkeessa oli lisäksi avoin kysymys, jonka avulla toivoin saavani erilaisia näkökulmia aiheeseen. (Hirsjärvi ym. 2009, 199-200.) Kyselylomake muotoiltiin niin, että se oli helppo täyttää ulkona puistossa, kun mukana oli myös hoidettavia lapsia. Otantana oli puistoissamme käyneet vanhemmat kahden viikon aikana. Vastauksia sain kaikkiaan 22 kappaletta. Kyselyä varten anoin kyselyluvan Lahden MLL-yhdistykseltä. Saate tekstissä esittelin materiaalin käyttötarkoituksen ja mainitsin, ettei siinä kysytä henkilötietoja, eikä vastaajaa pysty otannasta tunnistamaan. Täytetyt kyselylomakkeet kerättiin vastauslaatikoon, joka avattiin vasta kyselyajan päätyttyä. Kyselylomakkeen valmistusvaiheessa oli tärkeä muistaa tutkimuksen teoreettinen viitekehys sekä keskeiset käsitteet. Kysymysten laadinnassa käytin kokonaistietämystä kestävästä kehityksen teemoista muodostamalla strukturoidut kysymykset kohderyhmälle ymmärrettäviksi ja helposti vastattaviksi. (Vilka 2005, 81.) Avaamalla kysymyksiä laajemmin, pystyin saamaan niistä vastauksia omiin tutkimuskysymyksiini. Avoimen kysymyksen olisin voinut asetella hieman rajatummaksi, jotta se olisi palvelut paremmin tutkimustarkoitusta. Vaikka avointen kysymysten tavoitteena onkin rajata vastaamista vain vähän, jotta vastaajilta saadaan mahdollisimman spontaaneja mielipiteitä (mt., 2005, 86). Paperiversioihin kirjatut vastaukset siirsin Webropol-alustalle sellaisenaan. Näin pystyin luomaan

materiaalista taulukoita ja vertailemaan saatua aineistoa tilastollisesti. Tilaajalla on ollut mahdollisuus nähdä kentällä kerätty aineisto myös paperiversioina, jotta vastausten luotettava siirtäminen digitaaliseen muotoon on voitu tarkastaa.

Kolmas kysely toteutui sähköpostikyselynä yhteistyökumppaneille maaliskuussa 2022. Se koostui kahdesta kirjallisesta kysymyksestä, joiden tarkoituksena oli kartoittaa lähimpien yhteistyötahojen mielipiteitä Lähiluonto2021 -hankkeen tiimoilta. Lähetin kyselyn kolmelle eri taholle, joilta kaikilta sain vastaukset sähköpostin välityksellä. Osa vastauksista oli suhteellisen pitkiä muistuttaen lähinnä kirjeenomaista tekstiä.

Kyselyiden liitteet on lisätty liiteosioon.

4.3 Aineiston analyysimenetelmät

Laadullisessa tutkimuksessa aineiston analysointi voi ajoittain tuntua haastavalta. Jo analyysin määrittely voi olla vaikeaa. Eräs määritelmä kuuluu näin: ”Analyysi tarkoittaa monimutkaisen ongelman pilkkomista pieniin, erillisiin osiin, jotka ratkaisemalla kokonaisongelma toivotaan pystyttävän ratkaisemaan.” (Kananen 2014, 104-105.)

4.3.1 Teemoittelu

Teemoittelun avulla tutkimusaineistosta pyritään löytämään teemoja, jotka valaisevat tutkimusongelmaa. Aineistosta voidaan nostaa esiin keskeisiä ja usein esiintyviä aiheita. Teemoittelu tulee nähdä suhteessa teoriaan, joten hyvässä tutkimustekstissä teoria ja empiria keskustelevat keskenään. (Eskola & Suoranta 2014, 175-176.) Opinnäytetyössä sen teoreettiset lähtökohdat tulee pitää mielessä läpi työn. Omassa työssäni käytän teemoittelua niin osallistuvan havainnoinnin kuin kyselyiden analysoinnissa.

Monikulttuurisen perhekahvilan toiminnasta keräämäni aineistomateriaali liittyi kysymykseen, mitä kestävä kehitys ja ympäristökasvatuksen teemoja onnistuimme tuomaan kevään 2021 neljään luontotapaamiseen. Teemoittelin tapaamisissa esiin tulleita asioita tekemääni taulukoon, kestävä kehitys neljän ulottuvuuden mukaan. Tässä teorialähtöisessä lähestymistavassa havaintojen pelkistämisen pohjana toimi siis kestävä kehitys teorianmalli (Vilka 2006, 82). Analyysissa lähdin vertailemaan teemoittelun kautta saatua tietoa niin kestävä kehitys kuin ympäristökasvatuksen teorian tietoon tuoden esiin myös oman näkemykseni ja kokemuksen asiasta.

Luontokerhon palautekyselyn avoimissa kysymyksissä käytin analysointiin aineistolähtöistä lähestymistapaa. Myös puistoperhekahvilan kyselylomakkeessa oli strukturoitujen kysymysten lisäksi avoin kysymys, jota tarkastelin aineistolähtöisesti. Etsin vastauksista teemoja, jotka toistuivat tai nousivat esiin loogisesti samankaltaisina tai toistuvina vastauksina. (Vilkkä 2006,82.) Sain näin luotua pohjan teemoittelulle. Analysoin esille nousseita teemoja tutkimuskysymysten ja etenkin ympäristökasvatuksen teorian valossa.

Viimeisenä teemoittelin yhteistyötahoille tekemäni palautekyselyn aineistoa. Tulostin vastaukset ja kävin ne useaan kertaan vertaillen läpi tehden niistä muistiinpanoja. Etsin vastauksista samankaltaisuuksia tai toistuvia asioita, joita oli mahdollista teemoitella yhteisten nimittäjien alle. Tässä teemoittelu rakentui verkostotyön sekä kestävän kehityksen teoriakehysten ympärille. Voisin kritisoida palautekyselyä tutkimusaineistona sen kysymyksen asettelun suhteen. Toinen kysymyksistä käsittelee kestävän kehityksen teemojen todentumista hankkeen aikana yhteistyötahojen mielestä, joten kysymys on samankaltainen tutkimuskysymykseni kanssa. Pääsen analyysivaiheessa kuitenkin käyttämään vastausmateriaalia suhteessa teorioihin, joten siitä on saatavissa uudenlaista näkökulmaa.

Käyn läpi kyselyjen vastausmateriaalin osia luvussa 5.

4.3.2 Tilastoanalyysi

Puistoperhekahvilassa tehdyn kyselyn tilastollinen anti koostui viidestä, Likert-asteikolla luodusta kysymyksestä. Vaikka tutkimukseni kokonaisuudessaan edusti laadullista suuntausta, sisälsi se täydentävänä elementtinä osion, jonka tuloksia tarkastelin prosenttimäärien muodossa. Työni tarkoituksena ei ollut tilastojen vertailu, vaan tilastotiedot toimivat yhtenä aineistona muun tutkimustiedon lisäksi. Keräsin kysymyslomakkeiden vastaukset Webropol-ohjelmaan, joka loi automaattisen perusraportoinnin vastausten jakaumasta. Ohjelman avulla saatoin ottaa käyttöön valitsemani taulukot, joilla pystyin tuomaan esiin yleiskuvan aineiston jakautumisesta. Näin ollen sain visuaalisesti havainnollisen taulukkokuvan, jonka avulla onnistuin vertaamaan vastaustuloksia teoriaan. (Vilkkä 2005, 169.)

5 ANALYYSI JA TULOKSET

Analyysin avulla yritän löytää vastauksia asettamiini tutkimuskysymyksiin: 1. Miten kestävän kehityksen teemoja ja ympäristötietoisuutta onnistuttiin tuomaan osaksi Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistyksen kohtaamispaikkatoimintaa hankkeen aikana? 2. Mikä merkitys verkostoyhteistyöllä oli yhdistyksen hankkeen toteutumisessa? Tässä kohtaa tärkeässä roolissa on tulosten lisäksi työhön liitetty teoria. Kun analysoitu tutkimusaineisto keskustelee teorian kanssa, on teoria vahvasti kytköksissä Suomen ympäristöopisto Syklin kuvaan ”Kestävän kehityksen ulottuvuudet” (Kuvio 2) sekä Joy A. Palmerin ympäristökasvatusta kuvaavaan malliin ”Palmerin puu” (Kuvio 3).

5.1 Puistoperhekahvilat

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistyksen puistoperhekahvilat kokoontuivat kaksi kertaa viikossa kahden tunnin ajan kerrallaan. Paikka ilmoitettiin yhdistyksen ja yhteistyötahojen sosiaalisen median kanavissa. Maanantaisin kokoontui pop up -puistoperhekahvila, joka jalkautui viikoittain eri puolille Lahtea. Joka keskiviikko kokoontui keskustan puistoperhekahvila, jalkautuen kerran kuukaudessa Salpausselän harjujen metsään laavulle.

5.1.1 Kyselytutkimuksen analyysi ja tuloksia

Tein kyselyn puistoperhekahviloiden kävijäkunnalle maaliskuussa 2022. Kysely tehtiin kahden viikon aikana, neljässä eri puistoperhekahvilan kohtaamisessa. Siihen mennessä toiminta oli jo niin vakiintunutta, että 82 % kyselyyn osallistuneista kävijöistä oli ehtinyt tutustua toimintaamme useammin kuin kerran. Vastaajia oli 22, joista 18 oli käynyt puistoperhekahviloissa jo aiemmin ja neljä vastasi olevansa paikalla ensimmäistä kertaa. Otanta antoi näyttöä sille, että kohtaamistoimintaan haluttiin osallistua uudestaan ja toiminnan piiriin löysivät myös uudet kävijät.

Taulukko 1. Oletko käynyt aiemmin MLL:n Puistoperhekahvilassa?

	n	Prosentti
Kyllä, olen käynyt aiemminkin	18	81,8%
En, tämä on ensimmäinen kerta	4	18,2%

Taulukko 2. Merkitse asteikolla 1-5 miten teemat ovat tulleet esille Puistoperhekahvilassa

	1	2	3	4	5
Ihmisten kohtaaminen	0,0%	0,0%	0,0%	45,5%	54,5%
Leikkikaverit lapselle	0,0%	0,0%	0,0%	54,5%	45,5%
Muiden vanhempien vertaistuki	0,0%	9,1%	18,2%	59,1%	13,6%
Ammattilaisten kohtaaminen	0,0%	0,0%	13,6%	31,8%	54,6%
Lähiluonto ja -ympäristö Lahdessa	0,0%	4,5%	18,2%	68,2%	9,1%
Oman/lapsen luontosuhteen vahvistuminen	0,0%	4,5%	27,3%	45,5%	22,7%

Laatiessani kysymysasteikkoa mielipidekysymyksiin, Likert-asteikon vastausvaihtoehdot muodostuivat seuraavassa järjestyksessä: 1) Huonosti, 2) Melko huonosti, 3) En osaa sanoa, 4) Hyvin, 5) Erittäin hyvin.

Näyttää siltä, että vastausten jakauma on melko tasainen. Noin 70-100 % vastaajista koki, että toiminnassa oli onnistuttu yleisesti hyvin tai erittäin hyvin. Otanta on tosin varsin pieni, mutta antanee suuntaa kävijöiden mielipiteistä. Ihmisten kohtaaminen ja lasten leikkikaverit nousivat vertailuasteikossa kokonaan hyvän ja erittäin hyvän tasolle. Noin 73 % vastaajista koki muiden vanhempien vertaistuen toteutuneen kohtaamispaikkatoiminnassa hyvin tai erittäin hyvin. Vastaavasti 9 % oli kokenut vertaistuen tulleen esille melko huonosti. Tässä voitaneen ottaa huomioon, että 18 % vastanneista osallistui toimintaan vasta ensimmäistä kertaa. Noin 86 % vastaajista koki ammattilaisten kohtaamisen onnistuneeksi. Ammattilaisilla tarkoitin järjestöjen työntekijöitä MLL:sta, hyvinvointikuntayhtymästä tai Ensi- ja turvakodilta. Lahden lähiluontoon ja -ympäristöön tutustumisessa vaikutti todennäköisesti se, oliko vastaaja omassa tutussa puistossa, vai oliko hän käynyt puistoperhekahvilan mukana tutustumassa useampaan puistoon Lahdessa. Tähän ei tämän kyselyn kautta voinut löytää vastauksia. Tuloksista voidaan lukea yhden vastaajan kokeneen luontosuhteen ja luontoon tutustumisen todentuneen melko huonosti, muutoin keskimäärin 70 % koki näiden todentuneen hyvin tai erittäin hyvin. Luontosuhteen muodostumiseen on voinut vaikuttaa kyselyn ajankohta, sillä kysely tehtiin kovimpien pakkasten ja lumimäärien aikaan. Osa kävijöistä oli viettänyt aikaa toiminnan parissa läpi vuoden, joten luonnon seuranta oli tullut ehkä tutummaksi näissä kohtaamisissa.

Kyselylomaketta laatiessani halusin kysymysten olevan mahdollisimman helppoja ymmärtää. Saattaa kuitenkin olla, että käytetyt termit, kuten vertaistuki, ammattilainen, lähiluonto tai luontosuhde eivät täysin auenneet kaikille vastaajille. Itse näin kysymykset kestävän kehityksen teemojen kautta ja jaottelin niitä kestävyysajattelun kolmen osa-alueen mukaisesti. Tulokseni perustuvat vahvasti omaan jaotteluuni kysymysten laadusta kestävän kehityksen viitekehityksessä. Näin ollen oma analyysini on vain yksi tulkinta tuloksista.

SOSIAALINEN/KULTTUURINEN KESTÄVYYS

- Ihmisten kohtaaminen
- Leikkikaverit lapselle
- Muiden vanhempien vertaistuki
- Ammattilaisten kohtaaminen

EKOLOGINEN KESTÄVYYS

- Lähiluonto ja ympäristö Lahdessa
- Oman/lapsen luontosuhteen vahvistuminen

TALOUDELLINEN KESTÄVYYS

- Oman/lapsen luontosuhteen vahvistuminen

Kestävän kehityksen ulottuvuuksien valossa sosiaalisen/kulttuurisen kestävyuden välittyminen näytti vastaajien kokemuksen mukaan toteutuneen hyvin. Mannerheimin lastensuojeluliiton perusarvot ovat lähtökohtaisesti yhtäläisiä Syklin määrittelemien sosiaalisen/kulttuurisen kestävyuden teemojen kanssa, joita ovat tasa-arvoisuus, toisten kunnioittaminen, monikulttuurisuus, kiusaamisen ehkäisy, viihtyisyys, ihmissuhteet ja perinteet. (Kuvio 2) Perusarvojen toteutuminen koettiin hyvin tai erittäin hyvin onnistuneena.

Kuva 1. Äiti ja lapsi Puistoperhekahvilassa tutustumassa Salpakierron kierrätysinfoon Kuvaaja: Tanja Terho 2021

Avoimessa kysymyksessä pyydettiin palautetta/kehittämisehdotuksia puistoperhekahvilalle. Tähän kysymykseen tuli yhteensä neljätoista vastausta. Vastaukset olivat pääosin hyvin lyhyitä. Kysely tehtiin puisto-olosuhteissa, joten pidempien vastausten pohtimiseen tai kirjoittamiseen ei aina ollut aikaa tai mahdollisuutta lasten hyöriessä ympärillä.

Teemoittelussa avoimista vastauksista nousi vahvimmin esille kaksi asiaa. Suuressa osassa vastauksista toistuivat käsitteet mukava/ihana (7/14) sekä kohtaaminen/seura (7/14).

”Todella ihanaa, että järjestätte näitä puistoperhekahviloita, joihin on helppo osallistua omien aikataulujen ja jaksamisen mukaan.”

”Ihana tulla aina paikalle, kokee olonsa tervetulleeksi.”

”Mukava kohtaamispaikka lapsille ja aikuisille.”

”Meidän ensimmäinen puistokahvila ja ylitti täysin meidän odotukset! Kiitos lämpimästä kohtaamisesta ja seurasta <3”

Palautteiden positiiviseen sävyyn vaikutti varmasti korona-aika. Rajoitusten vuoksi ihmisten välinen kanssakäyminen oli ollut pitkän aikaa vähäistä. Pienet lapset kuuluivat niin sanottuun koronasukupolveen, joiden elämän alkutaival oli vietetty enemmän ja vähemmän eristyksissä muista ihmisistä. Puistoperhekahvilassa ja avoimen kysymyksen vastauksissa välittyi aito ilo

ja kiitollisuus siitä, että oli mahdollisuus kohdata muita ihmisiä ja myös ammattilaisia. Tärkeään rooliin vastauksissa nousivat myös vapaaehtoiset puisto-ohjaajat sekä kohtaamistyön ammattilaiset, joista molemmille annettiin positiivista palautetta suhtautumisessa lapsiin ja aikuisiin. Erään puistoperhekahvilassa aktiivisesti käyvän äidin vastauksessa tuli kootusti esiin monia vastaajia koskettaneita teemoja niin ohjaajista, kuin kohtaamisten merkityksestäkin.

”Täytyy kyllä sanoa, että leluvalikoima on mahtava verrattuna esim. perhepuiston avoimeen perhetoimintaan, jossa on niin tylsät liukuri ja lapio+pulkka. Ei innosta kauheasti ne. Täällä paljon virikkeitä. Ihana myös, että ma+ke pääsee ulos kohtaamaan muita lapsikontakteja. Ihanat vapaaehtoiset. Ihana vetäjä <3 <3 Ihanaa mielensterveystyötä pandemialapsille ja lievittämään sodan uhkastressiä. Hernepussin heittäilyä toivotaan. Kaakao varmasti kivaa vaihtelua. Saisiko jotain firmoja mukaan kaupanpäällisineen :)” (Eräs puistoperhekahvilassa käynyt vanhempi)

5.2 Monikulttuurinen kahvila

Lähtökohtaisesti Lähiluonto2021 -hankkeen tavoitteena oli aloittaa monikulttuurisen perhekahvilan pitäminen Lahden perhekeskuksen tiloissa. Koronatilanteen vuoksi jouduimme kuitenkin keksimään vaihtoehtoisia tapoja tavoittaa kohderyhmä. Tärkeään rooliin nousi Lahden MLL-yhdistyksessä jo toimiva Ystäväksi maahanmuuttajaäidille -hanke, johon osallistuville alettiin mainostaa monikulttuurisen perhekahvilan toimintaa. Ensimmäisessä etätapaamisten välityksellä Teams-palvelun avulla. Kun kokoontumiset sallittiin ulkotiloissa, järjestimme neljä ulkoilmaretkeä eri puolille Lahtea. Retket ajoittuivat aamupäiviin ja olivat kestoltaan kahden tunnin mittaisia.

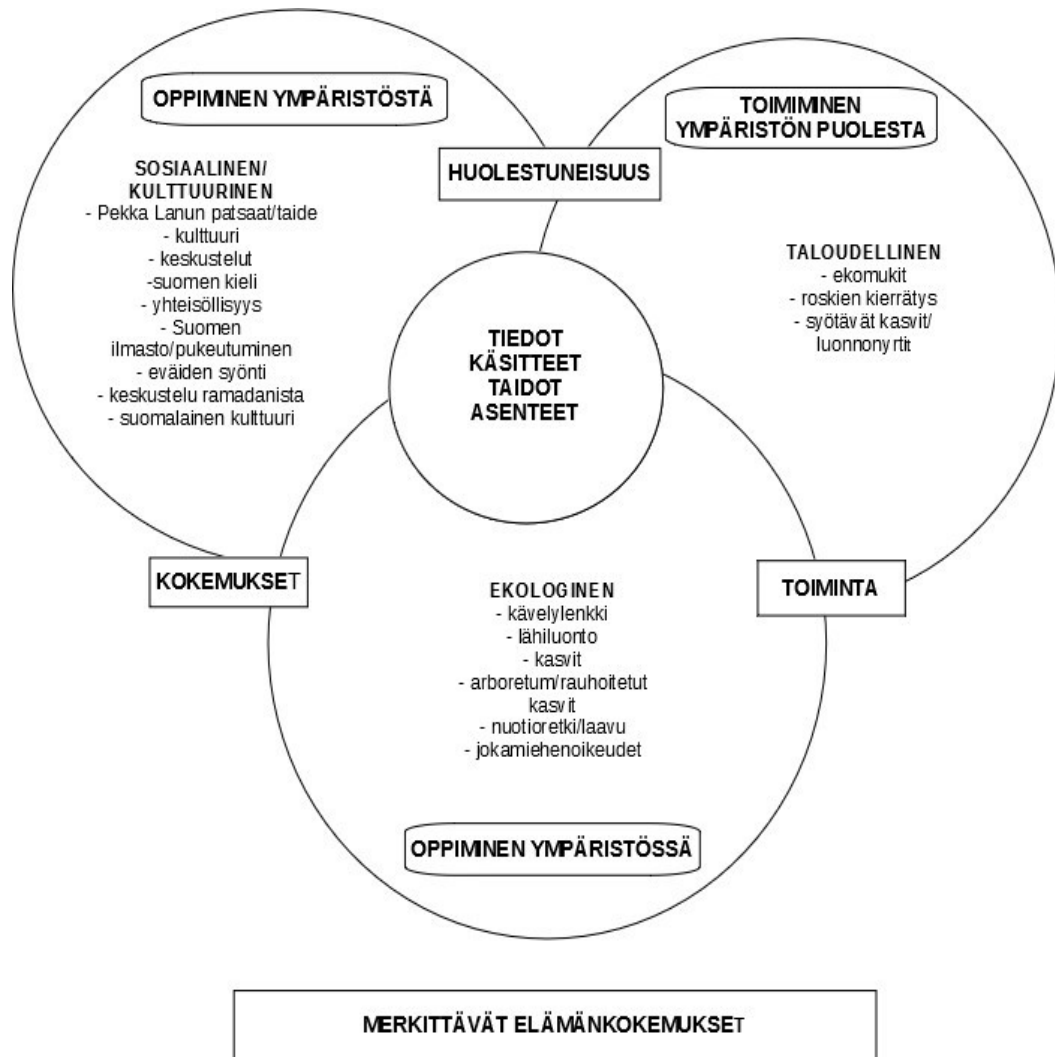
5.2.1 Osallistuvan havainnoinnin analyysi ja tuloksia

Osallistuvaa havainnointia käyttäen kirjasin paperille tietoja monikulttuurisen perhekahvilan retkitapaamisten tutustumiskohteesta, ryhmän toiminnasta, ihmisten välisestä vuorovaikutuksesta sekä keskustelunaiheista. Lisäksi valokuvasin tapahtumien kulkua. Jälkeenpäin teemoitelin tärkeimmät ja useimmin esiin nousseet asiat tekstistä ja valokuvista kestävän kehityksen osa-alueiden alle.

SOSIAALINEN/KULTTUURINEN	EKOLOGINEN	TALOUDELLINEN
<ul style="list-style-type: none"> - Pekka Lanun patsaat/taide - kulttuuri - keskustelut - suomen kieli - yhteisöllisyys - Suomen ilmasto - eväiden syönti - keskustelu ramadanista - Suomalainen kulttuuri 	<ul style="list-style-type: none"> - kävelylenkki - lähiluonto - kasvit - arboretum/rauhoitettut kasvit - nuotioretki/laavu - jokamiehenoikeudet 	<ul style="list-style-type: none"> - ekomukit - roskien kierrätys - syötävät kasvit luonnonrytit

Kuvio 6. Monikulttuurisen perhekahvilan tapaamisissa esiin nousseita teemoja Tekijä: Tanja Terho 2022

Analyysia varten loin kuvan, johon yhdistin ympäristökasvatuksen perusajatusta Palmerin puumallista. Palmerin teorian mukaan ympäristökasvatuksen tulee toteutua kolmella tasolla yhtä aikaa. Tasot ovat ympäristökasvatuksen keskeisiä elementtejä ja saman arvoisia keskenään. Parhaimmillaan oppiminen tapahtuu samanaikaisesti ympäristössä, ympäristöstä ja toimimalla ympäristön puolesta. Oppimisen pohjana toimivat kunkin ihmisen omat, henkilökohtaiset elämäkokemukset ja lähtökohdat. (Cantell & Koskinen. 2004, 69.) Tulen analyysissäni käyttämään aktiivisesti viittausta Palmerin malliin (Kuvio 3). Lisäksi viitataan ympäristöopisto Syklin jaotteluun kestävän kehityksen osa-alueista (Kuvio 2).

Kuvio 7. Monikulttuurisen puistoperhekahvilan havainnot suhteessa Palmerin puumalliin (1998) Tekijä: Tanja Terho 2022

Laatimassani kuviossa yhdistän teorian ja tulokset. Kuvion avulla koetan havainnollistaa, miten monikulttuurisessa perhekahvilassa esiin nousseet teemat yhdistyvät kahden eri teorian kanssa. Syklin mukaan ekologisen kestävyysajattelun teemat edustavat luonnon ja ympäristön suojelua, ympäristökasvatusta ja ekologisesti kestäviä arkikäytäntöjä. Palmerin teorian valossa ympäristökasvatusta tai ympäristötietoisuuden lisääntyminen tapahtuvat tällöin ympäristössä kokemusten ja toiminnan kautta. Sosiaalisen/kulttuurisen kestävyysajattelun teemoissa näkyy Syklin kestävä ajattelun mukaiset sosiokulttuuriset arvot: tasa-arvoisuus, toisten kunnioittaminen, monikulttuurisuus, kiusaamisen ehkäisy, viihtyisyys, ihmissuhteet ja perinteet. Palmerin mukaan ympäristöstä oppiminen syntyy kokemusten ja huolenpidon kautta ja lisää empiristä ja kriittistä tietoa ympäristöstä. Taloudellisen kestävyysajattelun teemat edustavat Syklin mukaan kuluttajakasvatusta tai globaalitalouden ajattelua. Palmer puhuu arvokasvatuksellisesta näkökulmasta,

joka syntyy ihmisen toimiessa ympäristön puolesta. Omat tutkimukseen liittyvät havainnoinnit linkittyvät näiden kahden teorian viitekehykseen hyvin.

Aineistosta voidaan päätellä, että monikulttuurisen perhekahvilan tapaamisissa ympäristö- ja kestävä kehityksen ajattelu nousivat laajasti esille. Samoin ympäristökasvatuksen keskeisimmät oppimisalueet tulivat esiin. Yhdessä tekeminen ja kokeminen loivat hyvän perustan yhteiselle keskustelulle ja ajatusten jakamiselle yli kulttuurirajojen. Tapaamiset oli lisäksi suunniteltu siten, että oli mahdollista tutustua Lahden seudun lähiympäristöön. Teemoittelun avulla tutkimukseen löytyi monia asioita, jotka vahvistivat sosiaalisen/kulttuurisen kestävyuden osaluuetta luoden näin turvallisen ilmapiirin jakamiselle ja tiedon vastaanottamiselle.

5.3 Luontokerhot

Luontokerhojen toimeenpano joutui monella tavalla koetelluksi koronarajoitusten vuoksi. Prosessikuvauksesta käy ilmi, että toimintaa jouduttiin suunnittelemaan uudelleen useaan kertaan. Lopulta syyskaudella 2021 toiminta saatiin käyntiin viikoittaisina kerhoina kahdessa kaupunginosassa eri puolilla Lahtea. Molempiin kerhoihin osallistui ja sitoutui noin kymmenen 7–12-vuotiasta alakoululaista. Kerhot toteutettiin tiiviissä yhteistyössä Lahden ympäristöpalvelun ympäristökasvattajan kanssa. Toimimme työparina kaikissa kerhotapaamisissa. Mukana oli yleensä myös hyvinvointikuntayhtymän jalkautuva perhetyöntekijä. Molempia kerhoja pidettiin kolmetoista kertaa, 30.9 – 30.11.2021 välisenä aikana. Jokainen kerhokerta kesti kaksi tuntia, iltapäivällä klo 15–17. Kaikki toiminta tapahtui säästä riippumatta metsässä. Molemmissa kerhoissa metsään muodostui ”tukikohta”, josta voitiin välillä tehdä retkiä toisaalle. Kerhossa keskityttiin luontoteeman lisäksi sosiaalisiin taitoihin ja yhdessä toimimiseen.

Kuva 2. Luontokerhon kokoontuminen syksyllä 2021 Kuvaaja Tanja Terho 2021

5.3.1 Luontokerhon palautekyselyn analyysia ja tuloksia

Luontokerhojen päätyttyä marraskuun 2021 lopussa kerholaisten koteihin lähetettiin palautekysely. Kyselyn oli tarkoitus kartoittaa, mikä sai lapsen innostumaan kerhoon osallistumisesta. Kysymyksissä kartoitettiin myös lasten sekä vanhempien tyytyväisyyttä kerhotoimintaan. Kysely toimi perinteisen palautekyselyn tavoin kysymysten ollessa helppoja, lapselle vaivatta vastattavia. Vastauksista oli mahdollista löytää teemoittelun kautta myös aineistoa opinnäytetyötä varten. Kyselyitä lähetettiin 17, sillä joistain perheistä kerhossa oli useampi lapsi. Vastauksia saatiin 11. Ne tulivat nimettöminä, joten ei tiedetä, oliko joissain vastauksissa yhden vai kahden lapsen mielipiteitä. Avoimia kysymyksiä oli yhteensä viisi, käyn tässä läpi kysymyksen kerrallaan nostoen vastauksista tulleet toistuvat teemat esille.

1. Mikä sai sinut tulemaan mukaan luontokerhoon?

Yleisimmäksi teemaksi nousi luonto. Tämä on hyvin looginen vastaus lapselta kysyttäessä, kun kyseessä on luontokerho. Yksi vastauksista tuli vanhemmalta.

” Ilmoitin lapsen mukaan koska luontokerho kuulosti aivan ihanalta! Ja sitä se olikin :)”

2. Mikä kerhossa oli parasta? Mistä pidit?

Vastauksissa useimmin mainittiin luonto ja leikit sekä ohjaajat. Joissain vastauksissa lueteltiin paljonkin asioita, jotka olivat jääneet kerhosta mieleen.

” Eväät, taskulamput, riippumatot, majan rakennus, kaverit, ohjaajat.”

” Leikit, vapaa-aika, syöminen, lumi, ohjaajat.”

3. Oliko kerhossa jotain, mistä et pitänyt?

Lapset näyttivät vastausten valossa olevan tyytyväisiä kerhoon. Ainoa asia, josta ei pidetty oli kylmyys ja pakkanen. Erityisesti kerhojen kaksi viimeistä kertaa seikkailtiin kovassa pakkasessa.

” Liian kova pakkanen.”

4. Kerho loppui. Osallistuisitko kerhoon, jos se jatkuisi vielä?

Seitsemän vastasi ”Kyllä!” Yksi vastasi ”Ehkä.” Kolme lasta osallistuisi, mikäli ei olisi pakasta.

” Riippuu vähänniinkuin siitä mihin vuodenaikaan se olisi. Ehkä mielummin vähän lämpimämpään aikaan, kuten keväällä tai kesällä.”

5. Kysymys vielä kerholaisten vanhemmille. Miten olette kokeneet lapsenne osallistumisen luontokerhoon?

Eniten iloittiin lapsen innostuksesta ja luontosuhteen muovautumisesta.

”Lapseni sai mukavaa ajanvietettä ja raitista ilmaa luonnossa puuhastelun merkeissä.”

” Ollut tosi hyvää toimintaa. Hyvä että on muitakin vaihtoehtoja luontoon liittyen kuin partio. Maksuttomuudesta plussaa.”

Palautekyselyssä saadut vastaukset olivat hyvin positiivisia. Päällimmäisiksi teemoiksi nousivat luonto, leikki ja ohjaajat. Lasten luontokerhon palautevastauksia on olennaista tarkastella suhteessa ympäristökasvatuksen keskeisiin elementteihin. Palmerin puumallin mukaan ympäristökasvatuksessa painotus on henkilökohtaisissa ympäristökokemuksissa ja elämyksissä, huolestuneisuudessa ja huolenpidossa ympäristöstä sekä toiminnassa ympäristön puolesta. Henkilökohtaisten ympäristömerkitysten syntymisessä tarvitaan päiväkotij- ja koulukasvatuksen lisäksi ulkopuolista, epävirallista toimintaa. (Cantell, Aarnio-Linnanvuori & Tani. 2020, 117.) Luontokerhopalautteissa nousi esille luonnon tärkeyden lisäksi leikkiminen ja ohjaajien merkitys. Johtopäätöksenä voidaan todeta, että kokemuksellisuus ja toiminta turvallisessa ohjauksessa vaikuttivat kerhoviihtyvyyteen. Palmerin mukaan ympäristövastuullisuus ei lisäänny ympäristötietoisuuden tai pelkkien luontokokemusten pohjalta tai ainoastaan ympäristöeettisten

kysymysten pohdinnalla. On keskeistä, että ympäristökasvatus luo kokemusten ja toiminnan kautta merkityksellisyyttä, joka auttaa asennoitumaan uudella tavalla ympäristöä kohtaan. (mt., 2020, 117–119.) Palautevastauksista kävi ilmi, että yhdessä koetut, luontoon ja retkeilyyn liittyvät kokemukset olivat jääneet hyvin mieleen. Alakouluikäisten maailmassa leikki on edelleen tärkeää ja oppimiskokemukset tapahtuvat suurelta osin leikin ja yhteistoiminnan kautta. Ohjaajilla on ollut suuri merkitys avoimen, tasapuolisen ja rennon ilmapiirin luojina, sekä lasten innostajina. Myös lasten vanhempien palautteissa nostettiin esiin hyvä ilmapiiri.

” Mielestäni oli mukavaa, että kerho tarjosi tekemistä luonnossa. Pidän hyvänä myös ns. rentoa tapaa olla yhdessä vrt. esim. liikuntaharrastuksiin yleensä. Koen myös, että luontoympäristössä toimimista/sen opetusta tulisi lisätä jo luonnon terveysvaikutustenkin vuoksi.” (Erään lapsen huoltaja)

Huomionarvoista oli, että saimme apuohjaajiksi myös hyvinvointikuntayhtymän jalkautuvia perhetyöntekijöitä. Hyvien henkilöstöressurssien puitteissa onnistuttiin siinä, että jokainen kerholainen tuli nähdyksi ja kuulluksi. Tämä kokemus varmasti osaltaan vaikutti vastauksissa tyytyväisyyteen ja ohjaajien roolin esiin nostamiseen.

5.4 Yhteistyötahot

Lähiluonto2021 -hankkeen aikana toimin usean eri yhteistyötahon kanssa. Lähin verkosto muodostui kuitenkin Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistyksen, Lahden ympäristöpalvelujen ja Lahden hyvinvointikuntayhtymän kohtaamispaikkatyön kesken. Nämä tahot olivat kaikki hankkeen toimijoina alusta alkaen.

5.4.1 Yhteistyötahoille suunnatun palautekyselyn analyysi ja tuloksia

Lähetin kirjallisen kyselyn Lähiluonto2021 -hankkeen lähimmille yhteistyötahoille, MLL:n Ystäväksi maahanmuuttajaäidille-hankekoordinaattorille, Lahden ympäristöpalvelujen ympäristökasvattajalle sekä Lahden hyvinvointikuntayhtymän vastaavalle kohtaamispaikkatyöntekijälle. Sähköpostilla toteutetussa kyselyssä oli kaksi avointa kysymystä:

1. Millaisena koit/koitte yhteistyömme Lähiluonto2021 -hankkeessa?
2. Miten mielestäsi/mielestänne kestävän kehityksen teemat toteutuivat hankkeessa?

Ensimmäisen kysymyksen kohdalla ryhmittelin vastauksissa ilmenneitä adjektiiveja, jotka vastaajien mukaan kuvasivat yhteistyön laatua:

-turvallinen -hyvä pohja toiminnalle -miellyttävä	=YHTEISTYÖN MIELEKKYYS
-antoinen -hedelmällinen -sujuva	=TULOKSELLISUUS
-tiivis -luotettava -varma -neuvotteleva	=SITOUTUNEISUUS
-resurssiviisas	=KANNATTAVUUS

Kuvio 8. Yhteistyötahoilta saadun aineiston teemoittelua

”Yhteistyö oli sujuvaa. Jokaisen tietoja ja taitoja hyödynnettiin moniammatillisesti.”

” Yhteistyö oli hyvin hedelmällistä ja antoisaa sekä säästi resursseja.”

” Lapsia tutustutettiin luontoon lempeällä ja mielenkiintoisella tavalla.”

Verkostojohtamisen oppaassa mainittiin vastavuoroisuus sekä keskinäisen tiedon ja resurssien jakaminen (Valtioneuvoston kanslian julkaisuja 2019:12,13). Kyselyn vastauksissa tärkeimpänä nousi esille se, että jokainen sai tuoda työhön omia tietojaan ja taitojaan. Yhdessä onnistuttiin luomaan ilmapiiri, jossa työntekijöillä ja kohtaamispaikoissa kävijöillä oli turvallinen olo. Yhteistyön tekeminen koettiin mielekkääksi. Kaikissa vastauksissa kävi ilmi, että työn tekeminen oli sujuvaa ja antoisaa. Hedelmällisen yhteistyön avulla oli mahdollista saavuttaa työlle asetettuja tavoitteita. Erityisen tärkeänä koettiin luotettavuus ja sitoutuneisuus yhteistyöhön. Jokaisella taholla oli myös halua neuvotella asioista tarvittaessa, näin taattiin sekä yhteistyön toimiminen, että toimintojen toteutuminen. Esille tuli myös resurssiviisasuus, joka on yksi verkostotyön vahvoja puolia. Airilaa ym. (2016, 4) mukaillen, hyvän verkoston pääperiaatteita ovat yhteiset tavoitteet, luottamus ja sitoutuminen.

Toiseen kysymykseen toteutin teemoittelun kestävän kehityksen teorian kautta etsimällä vastauksista teemoja eri osa-alueitten alle:

SOSIAALINEN/KULTTUURINEN	EKOLOGINEN	TALOUDELLINEN
-läsnäolo -huomioiminen -lempeys -osallisuus -turvallinen yhdessäolo -yhteisöllisyys -tunnetaidot -yksinäisyyden vähentäminen -vanhemmuuden vahvistaminen -perustarpeiden tyydyttäminen -turvallinen yhdessäolo -maahanmuuttajien ryhmään kuulumisen tunne -osallisuus -oppiminen toinen toiselta	-jokamiehen oikeudet -kestäviin valintoihin ohjaaminen -arvokasvatus -luontoyhteys -luontokiinnostus -luonnon arvokkuus -luontoon tutustuminen -luontosuhteen vahvistuminen	-luonnon mahdollisuuksien hyödyntäminen -hyvinvointi -maahanmuuttajat osallisiksi yhteiskuntaan -kestävät valinnat

Kuvio 9. Yhteistyötahoille tehdyn kyselyn teemoja

Yhteistyötahojen palautteen mukaan sosiaalinen ja kulttuurinen kestävä kehitys ajattelu tuli laajasti esille toiminnan aikana. Se on hyvin tyypillistä toimijoille, joiden työn perusarvoina on erityisesti sosiaalisen ja kulttuurisen hyvinvoinnin edistäminen. Tiivistä yhteistyötä tehtiin myös ympäristökasvattajan kanssa, jonka pääasiallinen työ keskittyy ympäristöteemoihin. Kasvatuksellinen ulottuvuus tuo hänen työhönsä lisäksi hyvin ihmislähtöisen otteen. Palautteiden mukaan kuulluksi- ja huomioiduksi tuleminen, sekä tunnetaitojen huomioiminen luovat pohjaa sille, että yksilö, lapsi tai aikuinen, on kykenevämpi ottamaan vastaan tietoa ja kokemuksia ympäristöstään. Ympäristökasvattaja toi palautteessaan esille turvallisen tilan merkityksen.

”Oma odotus tämän kerhon osalta oli se, että pystyisimme rakentamaan pohjaa erityisesti luonnossa koettujen kokemusten ja kuulluksi tuleminen tarpeen täyttämisen kautta. Että tarjoaisimme läsnäoloa ja huomiota kerholaisille ja siinä sivussa mukavaa tekemistä luonnossa. Minusta tässä pohjatyoössä onnistuttiin erinomaisesti ja monet pienet hetket osoittivat, miten turvallisessa tilassa tapahtuu ihmeellisiä - itse ainakin opin paljon lapsilta ja uskon, että he oppivat toisiltaan. Keke-kerhon luontokerho oli minusta mainio ja onnistunut esimerkki siitä, miten kestävä kehitys toimii ja mitä kestävä elämäntapa on.” (Ympäristökasvattaja)

Kaikki yhteistyökumppanit olivat sitoutuneita kestävä kehitys- ja ympäristötietouden teemoihin. Ekologinen kestävyys nousi vastauksissa esille kokemusten ja elämysten kautta tapah-

tuvana ohjaamisena ja lempeänä tutustuttamisena luonnonläheisiin arvoihin ja valintoihin. Tärkeintä oli luoda pohja turvalliselle yhdessäololle ja tasavertaiselle kohtaamiselle, sekä kuulluksi tulemiselle. Yleinen hyvinvointi ja osallisuus sekä maahanmuuttajien integroituminen yhteiskuntaan nähtiin vastauksissa tärkeänä. Sillä koettiin olevan myös merkitystä taloudelliseen kestävyys- ja hyvinvointiin. Hyvinvoiva ihminen kykenee kestävämpiin valintoihin suhteessa luontoon ja hänellä on paremmat mahdollisuudet hyödyntää luonnon moninaisuutta.

5.5 Luotettavuus ja ajankohtaisuus

Humakin opiskelijana olen sitoutunut työssäni hyvän tieteellisen käytännön ohjeeseen. Työssäni olen pyrkinyt avaamaan tutkimustilanteet ja niiden mahdolliset häiriötekijät mahdollisimman avoimesti. Olen myös perustellut valitsemani näkökulmat aineiston teemoittelussa ja tulosten tulkinnassa. Luotettavuuden ja läpinäkyvyyden vahvistamiseksi olen käyttänyt työssäni myös suoria lainauksia ja valokuvia. (Hirsjärvi ym., 2009, 232-233.) Kyselyihin vastanneet ovat saaneet tiedon kyselyn tarkoituksesta ja henkilötietojen käsittelystä. Kyselyihin tarvittavat luvat ovat olleet kunnossa.

Kestävän kehityksen aihealue on ajankohtainen ja sopii hyvin Humanistisen ammattikorkeakoulun arvopohjaan, jota Humakin strategian mukaan ollaan nyt uudistamassa kestävästi. Humakin uusi, kymmenen vuoden strategia, Humak 2030 korostaa kestävyysvastuun ottamista globaalien ongelmien ratkaisemisessa. Arvopohjaisuus muodostuu hyvinvoinnin rakentamisesta, johon kuuluu vahvasti tasa-arvoisempi yhteiskunta, sekä ihmisten, inhimillisyyden ja kansalaisoikeuksien puolustaminen. (Määttä, 2020, 17-18.) Strategia nostaa esille myös verkostomaisen toimintamallin, jossa yhteistyö erilaisten kumppaneiden kanssa tuo pienelle ja laajalla alueella toimivalle korkeakoululle lisää yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja mahdollisuuden palvella asiakkaitaan paremmin. Esille nousee myös kansalaisyhteiskunnan vahvistaminen julkisen ja yksityisen sektorin välimaastossa. (mt., 2020, 19.) Oma työni pureutuu vahvasti samoihin teemoihin Humak 2030-strategian kanssa.

6 YHTEENVETO

Työni alkuun kirjoitin Mikko Dufvan toteamuksen: “Toivottavasti yhä useampi kehittää tulevaisuustaitoaan ja kykyään kuvitella vaihtoehtoisia tulevaisuuksia, ottaa tulevaisuusvallan itselleen ja osallistuu tulevaisuudesta käytävään keskusteluun!” (Sitra 2019.)

Elämme maailmassa, jossa ihmisen täytyy yhä enenevässä määrin ottaa huomioon luonto ja sen kestävyys. Meidän täytyy olla tietoisia luontosuhteestamme ja sen vaikutuksista. Meillä on itsemme lisäksi vastuu myös suhteestamme toisiin ihmisiin. Ihminen tarvitsee ihmistä kokeeseen yhteisöllisyyttä ja osallisuutta, ollakseen näkyvä. Hyvinvoivalla yksilöllä on resursseja toimia suotuisasti muita ihmisiä ja luontoa kohtaan. Ajattelu muodostaa kehän, jonka osasia kaikki elollinen on.

6.1 Kestävä kehitys ja ympäristötietous

Lähiluonto2021 -hankkeessa käynnistettiin monta uutta kohtaamispaikkatoimintaa. Osana tutkimustyötäni oli hankkeen prosessikuvaus, joka osoitti ettei hanke edennyt suoraviivaisesti suunnittelusta toteutukseen. Lähtökohtaisesti liikkeelle lähdettiin kokeilukulttuurin hengessä, oppimaan käytännössä. Korona-aika lisäsi haasteita ja antoi hankkeelle vielä vahvemmin kokeilullisen otteen, kun kehittelyä ja suunnittelua joutui äkillisestikin tekemään uudelleen yhteiskunnan sulkutoimenpiteiden vuoksi.

Tutkimus osoitti pohjatyön merkityksen. Ihminen, iästään tai taustastaan huolimatta, tarvitsee tilan tai paikan, jossa on turvallista olla. Kohtaamispaikkatoiminnassa oli ensiarvoisen tärkeää luoda jokaiselle tervetullut ja hyväksytyt olo, siitä yhteistyötahot olivat kyselyn mukaan yksimielisiä. Ympäristötietous tai -vastuullisuus ei tutkimuksen tulosten mukaan synny ainoastaan tietoa välittämällä. Mikäli perustarpeet jäävät täyttymättä, ei ihminen yleensä ole kykenevä ottamaan tietoa vastaan. Tavalla tai toisella turvaton yksilö keskittää resurssinsa selviytymiseen, ei uuden tiedon vastaanottamiseen, saati sisäistämiseen.

Tuloksista kävi ilmi, että onnistuimme herättämään mielenkiintoa luonto- ja ympäristöteemoja kohtaan. Luonnossa oleminen ja yhdessä tekeminen synnyttivät tutkimuskyselyjen mukaan positiivisia muistijälkiä. Kohtaamispaikoissa saimme toimia hyvin eri ikäisten ja taustaisten ihmisten kanssa. Toiminnassa piti ottaa huomioon, missä kehitysvaiheessa tai elämäntilanteessa kukin oli. Tutkimusaineistosta saattoi nähdä, että sosiaalinen/kulttuurinen kestävyys nostettiin

vahvimmin esille. Puistoperhekahviloiden kyselyvastauksissa tärkeimmäksi nousi muiden ihmisten ja ammattilaisten kohtaaminen sekä lasten leikkikaverit. Luontokerhojen kyselyvastauksissa suurin huomio keskittyi yhteiseen leikkiin ja kerhon ohjaajiin. Ihminen tulee parhaiten näkyväksi suhteessa toiseen ihmiseen. Tutkimustulokset viittaavat siihen, että yleinen kokemus näkyväksi tulemisesta toteutui. Tulokset osoittivat, että ekologinen ja taloudellinenkin kestävyys tulivat esiin mielekkäässä toiminnassa. Turvallinen ilmapiiri ja yhdessä tekeminen loivat tutkimuksen mukaan hyvät edellytykset herätellä kiinnostusta kestävään ajatteluun. Jokainen yksilö ottaa tiedollisesti vastaan sen, mitä omien resurssiensa puitteissa kokee mielekkääksi.

Kuva 3. Poika ja isoäiti keräämässä roskaa roskapihdeillä puistoperhekahvilassa Kuvaaja Tanja Terho 2021

6.2 Yhteistyöverkosto

Tutkimuksesta välittyy yhteistyöverkostomme tärkeys. Sen avulla pystyimme pitämään toimintaamme yllä myös koronasulkujen aikana luomalla uusia tapoja kohtaamistyölle. Prosessikuvauksesta ilmeni, että saimme aikaan uusia ja toimivia menetelmiä, kuten etätapaamiset ja toiminnan painopisteen siirtymisen ulkotiloihin. Eri tahojen resursseja yhdistettiin, jolloin yhä suurempi määrä ihmisiä saatiin mukaan toimintaan. Näin toteutui yhteistyötahojen palautteen mukaan myös kestäväää ajattelua edustava resurssiviisaus.

Puistoperhekahviloista ja luontokerhoista saadussa palautteessa toimijat, niin ammattilaiset kuin vapaaehtoiset nostettiin esiin positiivisessa valossa. Moniammatillinen yhteistyö oli myös toimijatahojen palautteen mukaan hedelmällistä ja antoisaa. Tärkeää oli varmuus siitä, että jokainen oli sitoutunut toimimaan yhteiseksi hyväksi. Tutkimuksessa usein esiin noussut sosiaalinen kestävyys vahvistui erityisesti toimijoiden välisen hyvän yhteishengen vaikutuksesta.

Tutkimustuloksia tarkastellessa onnistuimme jättämään positiivisia muistijälkiä, jotka vaikuttivat ihmisten tietoon ja asenteisiin luontoa kohtaan. Voisin jakaa onnistumisen viiteen teemaan:

1. Hyväksytyksi tuleminen
2. Sukupolvien/kulttuurien kohtaaminen
3. Yhdessä toimiminen
4. Luontoon tutustuminen
5. Kestävään ajatteluun kasvaminen

Maailmanlaajuisessa keskustelussa ovat ympäristöpolitiikan isot raamit, Agenda 2030 ja Megatrendit. Järjestötasolla toimimme samojen asioiden äärellä yhdessä monialaisen verkoston kanssa. Voimme antaa panoksemme kestävämmän maailman puolesta edesauttamalla positiivisten ympäristökokemusten ja tunnejälkien muodostumista. Voimme vaikuttaa eri ikäisten ihmisten tulevaisuustaitoihin vahvistamalla ihmisen suhdetta itseensä, toisiin ihmisiin, luontoon ja ympäristöön. Tutkimus osoitti, että työ kestävyysajattelun ja kestävään elämäntavan puolesta on tuottanut tulosta.

Tutkimus avasi Lähiluonto2021 -hankkeen merkitystä osana Lahden MLL-yhdistyksen tavoitetta profiloitua ympäristöstävällisenä organisaationa. Opinnäytetyötä varten tehdyt kyselyt osoittivat kävijöiden tyytyväisyyden toimintaa kohtaan. Tutkimustuloksista oli nähtävissä, että

kenttätöissä prioriteettina on luoda turvallinen ja avoin tila kohtaamiselle ja nähdyksi tulemiselle. Luonnon ja ympäristön ihastelu ja ihmettely on rikastuttanut toimintaa ja se on tuonut ajankohtaisen teeman yhteisiin kohtaamisiin. Hankkeen loputtua joulukuussa 2021 Lahden MLL on jatkanut puistoperhekahviloiden ja monikulttuurisen perhekahvilan toimintaa. Luontokerhoakin on yhdistykseltä toivottu ja ne pyritään jälleen käynnistämään, kun resurssit siihen löydetään. Yhteistyöverkoston toimivuus tuli tutkimuksessa hyvin esille. Tulevaisuudessa on helppo käynnistää ja toteuttaa erilaista toimintaa, kun pohja on kestävä. Ympäristökasvatuksen ja kestävä kehityksen teemojen jatkaminen, syventäminen ja vahvistaminen on tärkeää ja ajankohtaista hankkeen jälkeenkin.

7 POHDINTA

Itselleni hanke ja siitä tehty opinnäytetyö ovat luoneet väylän päästä sisään yhdistystyöhön. Tutkimustyössä oli ajoittain hankaluutta erottaa toisistaan hanke ja siitä tehtävä tutkimus. Tiilaja olisi toivonut kattavampaa kuvausta hankkeen kenttätyöstä, mutta jouduin tekstissäni pitäytymään tutkimukselle oleellisissa asioissa. Kiitän opinnäytetyöohjaajaani hyvästä opastuksesta rajauksen suhteen. Työ oli ensimmäinen kehittävä tutkimustyöni, joten käsitteistö ja menetelmät olivat uusia. Kirjallisuuden ja ohjauksen avulla pääsin sisälle uuteen tutkimuskäsitteistöön ja omaksuin tietoa tutkimuksen tekemisestä. Aineiston osalta työni ei ollut erityisen laaja, otannat ja kyselyt olivat suhteellisen pieniä. Työssäni teoria ja tutkimusaineisto keskustelivat kuitenkin kautta linjan ja toivat näin painoarvoa myös kerätylle tiedolle.

Viitaten yhteisöpedagogin kompetensseihin (Humak, 2022), koen kehittyneeni erityisesti organisaatio- ja kehittämisosaamisessa. Olen saanut osallistua kehittämistyöhön yhdessä monialaisen ammattikunnan kanssa. Myös yhteiskunnallinen osaaminen on vahvistunut opinnäytetyön tekemisen aikana. Erityisesti kiinnostus paikalliseen, valtakunnalliseen ja globaaliin päätöksentekoon on kasvanut. Monikulttuurinen osaaminen on myös kehittynyt ja vahvistunut. Taustani ansiosta pedagoginen ja yhteisöllinen kompetenssi ovat jo itselleni melko vahvoja alueita, mutta olen päässyt kehittämään myös näitä osa-alueita uudessa viitekehyksessä. Opinnäytetyöprosessi kauttaaltaan on kiteyttänyt opiskeluaikana saadun tiedon ja taidon.

Mikä voisi olla jatkotutkimuksen suhteen hyvä eteneminen? Opinnäytetyöni on perustunut vahvasti kokeilukulttuuriselle ajattelulle. Omassa työssäni prosessikuvaus toimi havainnollisena mallina kokeilukulttuurista. Kyse ei ole impulsiivisesta kokeilemisestä, vaan työ kehittyy kokeilujen myötä ja saa siten selkeämpiä välitavoitteita, joita kohti toimintaa suunnataan. Maailma muuttuu jatkuvasti niin paikallisella, kansallisella kuin globaalilla perspektiivillä. On haastavaa perustaa tulevaisuusajattelua ainoastaan suunnittelun varaan. Tarvitsemme yhä enemmän nopeaa ja rohkeaa toimintaa kohdatessamme ennakoimattomia haasteita. Olisi ajankohtaista tutkia syvemmin kokeilukulttuurista tapaa toimia. Toinen akuutti aihe on verkostotyö. Opinnäytetyössäni olen avannut yhteistyön merkitystä Lähiluonto2021 -hankkeen tiimoilta. Varsinaisen verkostotyön tarkastelu vaatisi aivan oman tutkimuksensa, jossa tärkeintä olisi avata verkostoon kuulumisen vastuita ja velvollisuuksia. Verkosto antaa todellista lisäarvoa vain heille, jotka antavat sille myös oman panoksensa.

Opinnäytetyöni on tutkimuksellinen läpileikkaus Lähiluonto2021 -hankkeen toiminnasta. Pää-tavoitteena oli selvittää kestävän kehityksen ja ympäristökasvatuksen teemojen todentuminen sekä verkostoyhteistyön merkitys kenttätöissä. Jatkossa tarpeellisena kehittämiskohteena olisi luoda omalle yhdistykselle ja yhteistyötahoille käyttöön materiaalipaketti ympäristö- ja luonto-teemojen ympärille. Valmis ja monipuolinen aineisto helpottaisi kohtaamispaikkatoimintojen suunnittelua ja voisi toimia verkoston yhteisenä materiaalipankkina. Yhteiskäytössä toimiva materiaali olisi myös resurssiviisas ratkaisu.

Palautekeskustelussa tilaajan kanssa keskustelimme opinnäytetyön merkityksestä yhdistykselle. Työssä on kootusti tietoa yhdistyksen tavoista toimia kestävän ajattelun ja ympäristövas-tuullisuuden viitekehyksessä. Lahden MLL-yhdistyksen toiminnanjohtaja uskoo, että työ antaa lisäarvoa tulevien ympäristö- ja luontohankkeiden hakuprosesseissa sekä toimeenpanossa. Kir-joitettu aineisto kertoo pohjatyöstä, joka yhdistyksessä on jo tehty kestävän tulevaisuusajattelun saralla.

LÄHTEET

- Airila, Auli & Aho, Outi & Nykänen Mikko. 2016. Verkostot haltuun: Ideoita toimialarajojen ylittämiseen nuorisotyössä. Helsinki: Työterveyslaitos. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131565/Verkostohaltuun.pdf?sequence=1>
- Alasuutari, Pertti. 1994. Laadullinen tutkimus. Tampere: Vastapaino.
- Antikainen, Riina & Kangas, Hanna-Liisa & Alhola, Katariina & Stenvall, Jari & Leponiemi, Ulriikka & Pekkola, Elias & Rannisto, Pasi-Heikki & Poskela, Jarno 2019. Kokeilukulttuuri
- Arter 2021. Blogi. Viitattu 13.4.2022. <https://www.arter.fi/vanhanaikaista-prosessikuvaustavai-uuden-mahdollistamista/>
- Cantell, Hannele & Aarnio-Linnanvuori, Essi & Tani, Sirpa. 2020. Ympäristökasvatus. Kestävän tulevaisuuden käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Cantell, Hannele & Koskinen, Sanna. 2004. Ympäristökasvatuksen tavoitteita ja sisältöjä. Teoksessa: Cantell, Hannele (toim.) Ympäristökasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha. 2014. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Globaalikasvatus 2022. Kestävä kehitys. Viitattu 3.1.2022. <https://globaalikasvatus.fi/mika-globaalikasvatus/teemat/kestava-kehitys/>
- Greenlahti 2021. Projektit. Viitattu 3.1.2022. <https://greenlahti.fi/projektit>
- Grönfors, Martti & Vilkkä, Hanna (toim.) 2011. Laadullisen tutkimuksen kenttätutkimusmenetelmät. Hämeenlinna: SoFia-Sosiologi-Filosofiapu Vilkkä.
- Hakala, Juha T. 2004. Opinnäytetyöopas ammattikorkeakouluille. Gaudeamus Kirja. Tampere: Tammerpaino Oy.
- Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula. 2009. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.
- Hoffren, Jukka. Agenda 2030: Vapaaehtoistyö luo hyvinvointia. Vapaaehtoistyön arvo. Toim. Hirvonen, Sini & Puolitaival, Satu. Helsinki: Kansalaisareena ry. 2019, s. 43, 51–53.
- Hämäläinen, Virpi & Maula, Hanna & Suominen, Kimmo. 2016. Digiajan strategia. Alma Talent Oy. [https://bisneskirjasto-almatalent-fi.ruka.humak.edu:2443/teos/GAJBEXCTEB#kohta:DIGIAJAN\(\(20\)STRATEGIA\(\(20\)piste:b0](https://bisneskirjasto-almatalent-fi.ruka.humak.edu:2443/teos/GAJBEXCTEB#kohta:DIGIAJAN((20)STRATEGIA((20)piste:b0)
- Kananen, Jorma. 2014. Toimintatutkimus kehittämistutkimuksen muotona. Miten kirjoitan toimintatutkimuksen opinnäytetyönä? Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kyyrö, Reetta. 2021. Blogi. Viitattu 12.3.2022. <https://www.mll.fi/blogi/kohtaamispaikoissatarjotaan-tukea-vanhemmukseen-ja-tuetaan-perheiden-osallisuutta/>
- Lahden kaupunki 2022a. Kestävä kehitys Lahdessa. Viitattu 3.1.2022. <https://www.lahti.fi/kaupunki-ja-paatoksentekeo/ymparistokaupunki/kestava-kehitys-lahdessa/>

- Lahden kaupunki 2022b. Lahden kaupungin strategia. Viitattu 3.1.2022. <https://www.lahti.fi/tiedostot/lahden-kaupungin-strategia/>
- Likes. Uutiset 25.11.2020. Viitattu 4.1.2022. <https://www.likes.fi/uutiset/poikkeuskevat-pakotti-lapsi-perhe-ja-nuorisotyon-ulos-vastaanottohuoneista-kohtaamiset-ulkona-koettiin-myonteisesti>
- Lindholm, Arto. Kokeilukulttuurista vaikuttavuutta kehittämiseen. Blogikirjoitus 5.11.2019. Humanistinen ammattikorkeakoulu, 2019. Viitattu 4.1.2022. <https://www.humak.fi/blogit/ko-keilukulttuurista-vaikuttavuutta-kehittamiseen/>
- Maailma 2030 – Ulkomministeriön globaalikasvatusaineisto kouluille, 2020. Agenda 2030. <https://maailma2030.fi/agenda-2030/>
- Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistys ry 2022a. Yhdistys. Viitattu 3.1.2022. <https://lahti.mll.fi/yhdistys/>
- Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistys ry 2022b. Toimintasuunnitelma 2022. <https://www.mll.fi/blogi/kohtaamispaikoissa-tarjotaan-tukea-vanhemmukseen-ja-tuetaan-per-heiden-osallisuutta/>
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2022a. Strategia. Viitattu 3.1.2022. <https://www.mll.fi/tieto-mllsta/organisaatio/mln-strategia/>
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2022b. Organisaatio. Viitattu 3.1.2022. <https://www.mll.fi/tieto-mllsta/organisaatio/>
- Oksala, Annika & Kruut, Riina. 2021. Blogi. Viitattu 13.3.2022. <https://teamlaamanen.fi/prosessien-kuvaaminenkin-on-prosessi/>
- Opetushallitus 2022. <https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/kestavan-kehityksen-keskeiset-kasitteet>
- Humak. Opiskelijanopas. Viitattu 15.5.2022. https://opiskelijanopas.humak.fi/?page_id=920#Koulutuskohtaiset_kompetenssit
- Poskela, Jarno & Kutinlahti, Pirjo & Hanhike, Tiina & Martikainen, Mikko & Urjankangas Hanna-Maria. 2015. Kokeileva kehittäminen. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja. TEM raportteja 67/2015. Valtioneuvosto: Verkkojulkaisu. Viitattu 24.4.2022. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/75056>
- Salonen, Kari. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Opas opiskelijoille, opettajille ja TKI-henkilöstölle. Turun ammattikorkeakoulu. Puheenvuoroja 72.
- Sitra 2013. Julkaisu. Hämäläinen, Timo. Kohti kestävää hyvinvointia. Uuden sosioekonomisen yhteiskuntamallin rakennuspuita. https://www.sitra.fi/app/uploads/2017/02/Kohti_kestavaa_hyvinvointia.pdf
- Sitra. Uutiset 31.12.2019. Viitattu 21.1.2022. <https://www.sitra.fi/uutiset/tassa-ne-nyt-ovat-20-luvun-tarkeimmat-kehityskulut/>
- Sosiaalibarometri 2020. <https://www.soste.fi/sosiaalibarometri/sosiaalibarometri-2020-vanha/sosiaalibarometri-2020-johtopaatokset-ja-pohdinta>

- Suomen ympäristöopisto Sykli. Kuva. kestävän kehityksen ulottuvuudet. Viitattu 18.4.2022. <http://www03.edu.fi/aineistot/keke/yleistietoa/kestavakehitys.htm>
- Suomessa – nykytilanne ja kehittämistarpeet. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2/2019. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161281>
- Valtioneuvoston kanslia. kestavakehitys.fi. Viitattu 18.4.2022.
- Valtioneuvoston kanslian julkaisuja 2019:12. Verkostojohtamisen opas. Helsinki: Valtioneuvostonkanslia. http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161513/VNK_12_19_Verkostojohtamisen_opas.pdf
- Valtioneuvosto. Kestävä kehitys. Viitattu 3.1.2022. <https://kestavakehitys.fi/kestava-kehitys>
- Vilka, Hanna. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Vilka, Hanna. 2006. Tutki ja havainnoi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Wolff, Lili-Ann. 2004. Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys: 1960-luvulta nykypäivään. teoksessa: Cantell, Hannele (toim.) Ympäristökasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus.

LIITTEET

Liite 1. Luontokerhokyselyn saatekirje

Hei!

Olen Tanja Terho ja olen ollut mukana luomassa ja toteuttamassa vuoden 2021 Luontokerhon toimintaa. Toimintahan on toteutettu yhteistyössä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistyksen ja Lahden ympäristöpalvelujen ympäristökasvattajan, Emma Marjamäen kanssa. On ollut ilo johdatella lapsia luonnon saloihin ja retkeilyn ihanuuteen. Olemme nauttineet kerhon ilmapiiristä ja lasten innokkuudesta. Kerho on ollut vuoden 2021 Green Capital-rahoituksen mahdollistama pioneeri-kokeilu. Se tarkoittaa, että rahoitus ei tällaisenaan voi jatkua enää ympäristövuoden jälkeen. Toivon mukaan jonkinlaista jatkoa toiminnalle pystyttäisiin saamaan.

Olen koulutukseltani sosiaalikasvattaja/sosionomi ja työn ohella olen opiskellut Humanistisessa Ammattikorkeakoulussa saadakseni vielä yhteisöpedagogin pätevyyden. Aikomukseni on raportoida Lähiluonto-projektin kulkua opinnäytetyössäni. Haluaisinkin sitä varten tehdä pienen kyselyn kerhoon osallistuneille. Olisin kiitollinen, mikäli voisitte kysyä oheisen linkin kysymykset lapseltanne ja kirjata ne ylös. On siellä yksi kysymys vanhemmillekin 😊

Toivoisin saavani vastauksia 16.12.2021 mennessä. Kyselyn tuloksissa ei mainita nimiä, eikä lapsenne näin ollen ole yksilöitävissä vastauksissa. Mainitsen kyllä ikäjakauman, sekä kaupungin, jossa kerhoa on pidetty.

Kiitos, että luit tähän saakka. Toivottavasti osallistutte lapsenne kanssa kyselyyn. Jutteleamalla aiheesta kotona, voitte tekin saada uutta tietoa kerhokerroista. Kanssatoimijoiden ja itseni puolesta kiitän siitä, että lapsenne on ollut mukana. Ihania lapsia 😊

Iloisin alkutalven terveisin,

Tanja Terho, Lähiluonto-hanke, Lahden MLL

Liite 2. Luontokerhon palautekysely

KYSYMYKSIÄ LÄHILUONTO-HANKKEEN LUONTOKERHOSTA

KERHOLAISELLE:

- MIKÄ SAI SINUT TULEMAAN MUKAAN LUONTOKERHOON?
- MIKÄ KERHOSSA OLI PARASTA, MISTÄ PIDIT?
- OLIKO KERHOSSA JOTAIN, MISTÄ ET PITÄNYT?
- KERHO LOPPUI. OSALLISTUISITKO KERHOON, JOS SE JATKUISI VIELÄ?

VANHEMMILLE:

- MITEN OLETTE KOKENEET LAPSENNE OSALLISTUMISEN LUONTOKERHOON?

Viimeistään 9.12.2021

KIITOS 😊

Liite 3. Puistoperhekahvilan kysely

KYSELY PUISTOPERHEKAHVILAN KÄVIJÖILLE

Pieni kysely sinulle, joka olet löytänyt tiesi Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistyksen puistoperhekahvilaan. Kyselyn tuloksia käytetään toiminnan kehittämiseen.

Tuloksia käsitellään myös yhdistyksen toiminnasta tehtävässä opinnäytetyössä.

Tekijä: Tanja Terho, Humanistinen Ammattikorkeakoulu, yhteisöpedagogiopinnot.

Kyselyssä ei kerätä henkilötietoja, vaan vastaajat pysyvät nimettöinä, eikä heitä voi tunnistaa.

1. Oletko käynyt aiemmin MLL:n Puistoperhekahvilassa?

- Kyllä, olen käynyt aiemminkin
- En, tämä on ensimmäinen kerta

2. Merkitse asteikolla 1-5 miten teemat ovat tulleet esille puistoperhekahvilassa.

	Huonosti	Melko huonosti	En osaa sanoa	Hyvin	Erittäin hyvin
Ihmisten kohtaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Leikkikaverit lapselle	☐	☐	☐	☐	☐
Muiden vanhempien vertaistuki	☐	☐	☐	☐	☐
Ammattilaisten kohtaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Lähiluonto ja -ympäristö Lahdessa	☐	☐	☐	☐	☐
Oman/lapsen luontosuhteen vahvistuminen	☐	☐	☐	☐	☐

3. Palautetta/kehittämisehdotuksia puistoperhekahvilalle.

Kiitos vastaamisesta!

Liite 4. Yhteistyökysely

Hei yhteistyökumppani!

Tässä pari avointa kysymystä liittyen Lähiluonto2021 -hankkeeseen, jonka parissa työskentelemme. Olisiko sinulla/teillä hetki aikaa vastata? Käytän vastauksia opinnäytetyössäni. Yksittäisen vastaajan henkilötiedot eivät tule esille.

Tanja Terho, yhteisöpedagogiopiskelija, Humanistinen ammattikorkeakoulu.

1. Millaisena koit/koitte yhteistyömme Lähiluonto2021 -hankkeessa?
2. Miten mielestäsi/mielestänne kestävän kehityksen teemat toteutuivat hankkeessa?

Liite: <https://kestavakehitys.fi/kestava-kehitys>

Kiitos!